БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 168 (1172)
24 АВГУСТ ЯКШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Фестиваль кундалиги

24 АВГУСТДА

✦ «Родина» кинотеатрида «Бхабхи» ва «Грехдевата» номли ҳинд бадиий фильмларининг кўриги бўлади.

✦ Меҳмонлар Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозига борадилар.

✦ Фестиваль қатнашчилари Свердлов номли концерт залида республика халқ талантлари кўриги иштирокчиларининг якунловчи концертини томоша қиладилар.

✦ Киров номли, Пушкин номли ва М. Горький номли паркларда Бирма, Ҳиндистон ва Вьетнам киносанъати арбоблари билан учрашув бўлади.

Спорт байрами

Бугун — Бутуниттифоқ физкультурачилар куни, ёшлик, эпчиллик байрами. Мамлакатимизда ҳар йили ўтказиладиган бу традицион кунда байрамона безатилган стадионлар, спорт майдончалари ва заллари минглаб спортчиларни меҳмондўстлик билан кутиб олади. Спортчилар байрам шарафига ўтказиладиган мусобақаларда спорт турлари техникасини қунт билан эгаллаётганликларини ва ўз маҳоратларини оширaётганликларини намойиш қиладилар.

Спорт совет кишиларининг соғлиги ва иродасини мустаҳкамлаш, меҳнаткашларни коммунистик аҳлоқ руҳида тарбиялашда муҳим роль ўйнайди. Ҳақиқатан ҳам спорт билан мунтазам шуғулланиб турадиган кишининг организми чиниқади, иродаси мустаҳкамланади, ҳар қандай қийинчиликларни енгишга ўрганади. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз мамлакатда физкультура ва спортнинг кенг ривожланиши ҳамда унинг оммавий тус олиши учун ҳамма имкониятларни яратиб бермоқдалар. Физкультура ва спорт учун давлат бюджетидан ҳар йили кўплаб маблағ ажратилаётгани, янги-янги спорт саройлари, стадионлар, волейбол, баскетбол майдончалари барпо этилаётгани бу ғамхўрликнинг ёрқин далилидир.

Совет физкультурачилари бу ғамхўрликка жавобан спорт техникасини пухта эгаллаб, ўз маҳоратларини оширмоқдалар, жаҳон миқёсида спортнинг муҳим турлари бўйича биринчиликни олиш учун курашмоқдалар. Шу билан бирга совет спортчилари халқимизнинг коммунизм йўлидан олға томон қилаётган ажойиб ҳаракатида актив қатнашиб, цехларда, далаларда, давлат муассасаларида унумли меҳнат қилмоқдалар.

Шуниси қувончлики, совет гимнастикачилари, шахматчилари, волейболчилари, баскетболчилари, мерганлари, штангачилари, полвонлари, конькичилари ва бошқа спорт турлари мастерлари сўнгги йилларда халқаро мусобақаларда актив қатнашиб, катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар.

Областимизда жуда кўп йигит ва қизлар спорт билан системали равишда шуғулланиб, жисмоний жиҳатдан чиниқмоқдалар, соғлом, бақувват, эпчил, коммунистик жамиятнинг онгли ва актив қурувчилари бўлиб етишмоқдалар.

Ўтган йилги байрамдан бери областимизда физкультура ва спорт ишлари анча ривож топди. Спорт базалари кенгайди, физкультурачилар сони минглаб ёшлар ҳисобига кўпайди, жуда кўп ёшлар ГТО значоги олдилар, разрядли спортчи бўлдилар. Ҳозир областда 80 мингга яқин йигит ва қизни ўз сафига бирлаштирган 1000 дан ортиқ физкультура коллективлари ишлаб турибди. 30 минг 966 киши биринчи даражали, 3813 киши иккинчи даражали ГТО значогига эгадир. Спортчилардан 660 киши иккинчи ва 180 га яқин киши биринчи разряд нормаларини топширишга муваффақ бўлди. Бундан ташқари кўпгина инструктор, тренер ва жамоатчи судьялар тайёрланди. Бу талантли спортчилар ўз маҳоратларини тинмай оширишга эришиш билан бирга, жуда кўп физкультурачи ёшларни қунт билан тарбияламоқдалар.

Қобилиятли спортчиларни тарбиялаб етиштириш юзасидан колхозчи ёшлар ўртасида «Пахтакор», ишчи ёшлар ўртасида «Меҳнат» кўнгилли спорт жамиятларининг анча дуруст иш олиб бораётганликларини таъкидлаб ўтиш керак. Бу жамиятлар жойларда физкультура ва спортни гобора ривожлантирмоқдалар, колхоз, совхоз, МТС, РТС ва саноат корхоналарида жуда кўп йигит ва қизларнинг ўзлари севган спорт турлари билан мунтазам шуғулланишига эришмоқдалар. Шунинг натижасида Чирчиқ шаҳридаги электрохимия комбинати, Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли совхоз ва бошқа жойларда анчагина кучли спорт командалари тайёрланди.

Бироқ областимизда физкультура ва спорт соҳасида ҳали жиддий камчиликлар ҳам бор. Шунга иқрор бўлиш керакки, областнинг ҳамма район ва шаҳарларида спортнинг оммавийлиги учун бир хилда қизғин кураш олиб борилмаётир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XX съезди Директиваларида физкультура ва спортни оммавий равишда ривожлантириш, спортни барча ёшлар ва меҳнаткашларнинг севимли ҳаракатига, кундалик машғулотига айлантириш вазифаси қўйилган. Бироқ область физкультура ташкилотлари бу катта ва муҳим вазифани ҳали тўла бажарганларича йўқ. Спортчилар бўлажак СССР халқлари Спартакиадасига тайёрланаётган ҳозирги пайтда спортнинг оммавийлиги учун курашни айниқса қизитиб юборишлари керак. Ҳар галгидек, бу Спартакиадага тайёргарлик даврида ҳам ёшлар ичидан маҳоратли спортчилар етишиб чиқиши шубҳасиз. Область физкультура ташкилотлари ана шундай спортчиларни меҳр ва муҳаббат билан тарбиялашга жиддий эътибор беришлари зарур. Ана шундагина бу ёшлар ҳақиқий совет спортчиси, Ватан спорт шарафининг толмас ҳимоячиси бўлиб етишадилар.

Спортни янада ривожлантириш мақсадида ёшлар ўртасида иш олиб бориш муҳим аҳамиятга эгадир. Ёш авлоднинг спорт билан шуғулланиши эса мактабдан бошланади. Шу сабабли бизда спортга таълим-тарбия ишининг ажралмас қисми деб қаралади.

Областимиздаги илғор мактабларнинг коллективлари ўқувчиларнинг физкультура ва спортга қизиқишига, физкультура фани бўйича билим ва маҳоратларини оширишга жиддий эътибор бермоқдалар. Лекин аҳвол ҳамма мактабларда ҳам бирдек яхши эмас. Шундай мактаблар ҳам борки, уларда физкультура дарси номигагина ўтказилади, баъзан у бошқа дарслар билан алмаштирилади. Бундай камчиликлар мактабларда ўз касбини севган, махсус билимга эга бўлган физкультура ўқитувчиларининг етишмаслиги туфайли содир бўлмоқда. Областдаги 185 та ўрта ва 400 дан ортиқ тўлиқсиз ўрта мактабларда физкультурадан дарс бераётган ўқитувчиларнинг атиги 40 га яқини жисмоний тарбия бўйича олий маълумотга эга, холос. Область халқ маорифи органлари ҳамда физкультура ва спорт комитетларининг муҳим вазифаси — мактабларни етарли равишда физкультура ўқитувчилари билан таъминлаш ва спорт иши билан чинакамига шуғулланишдан иборатдир.

Спортнинг чинакам оммавийлиги учун курашиб, СССР халқлари Спартакиадасига пухта тайёргарлик кўриш — ҳар бир физкультура коллективининг жонажон ишидир. Спартакиадада қатнашиб, республикамиз спорти шарафи учун, янги рекордлар учун курашиш — область физкультурачиларининг шарафли бурчидир.

Физкультура ва спорт ишларини ҳозирги талаблар даражасига кўтариш, спортчиларни маънавий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш партия ташкилотларининг диққат марказида туриши лозим. Улар спортни оммалаштириш юзасидан совет, касаба союз, комсомол ва физкультура ташкилотлари томонидан олиб борилаётган ишларни назорат қилиб туришлари, уларга зарур ёрдамни ўз вақтида кўрсатишлари керак.

Жисмоний чиниққан, бақувват, юксак маҳоратли физкультурачилар сафини тинмай кенгайтирайлик. Спортни ҳар бир корхона, колхоз, совхоз, МТС, РТС ва ўқув юртида ҳақиқий оммавий ҳаракатга айлантирайлик!

Ўзбекистон ССР иккинчи пул-буюм лотереяси

Ўзбекистон ССР Молия министрлиги бу йил иккинчи пул-буюм лотереясини ўтказади. 569.600 ютуқ, яъни 568.720 буюм ва 880 пул ютуғи ўйналади. Буюм ютуқлари орасида «Москвич» автомашиналари, мотоцикллар, пианинолар, телевизорлар, холодильниклар, кир ювиш машиналари, хотин-қизларнинг цигейкадан ишланган пўстинлари, аккордеонлар, фотоаппаратлар, соат, тикув машиналари, гилам, гилам поёндоз, самовар, кровать, стол, жун одеяллар, шойи ва зиғир толасидан ишланган чойшаплар, жун ва штапель рўмол, товоқ-қошиқ, чойнак-пиёла, стол устига қўйиладиган электр лампалар ва бошқа кўп нарсалар бор.

Лотереянинг умумий суммаси 40 миллион сўмдир. Лотерея билетининг қиммати беш сўм қилиб белгиланди.

Ўзбекистон ССР иккинчи пул-буюм лотереяси билетлари сентябрь ойида сотила бошлайди. Ютуқлар тиражи 1958 йил декабрь ойида ўтказилади (ЎзТАГ).

Румыния миллий байрами шарафига

22 августда Москвадаги Союзлар уйининг Колонна залида Румыния фашистлар асоратидан озод қилинганлигига ўн тўрт йил тўлиши муносабати билан жамоатчиликнинг тантанали йиғилиши бўлди. КПСС Москва шаҳар комитети, ВЦСПС, чет эллар билан маданий алоқа давлат комитети, СССР Маданият министрлиги, чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятлари союзи ва Совет-Румыния дўстлиги жамияти бу йиғилишни ташкил этди.

Чет эллар билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятлари союзи президиуми раисининг ўринбосари Н. Т. Сизов қисқача кириш нутқи билан йиғилишни очди.

Совет-Румыния дўстлиги жамияти правлениесининг раиси, РСФСР маориф министри Е. И. Афанасенко ўз докладида румин халқининг озодлик йўлида олиб борган курашининг шонли даврлари ҳақида гапирди.

Йиғилиш қатнашчилари томонидан самимий кутиб олинган Румыния Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Михай Даля нутқ сўзлади.

Кечанинг охирида концерт қўйиб берилди. Бу концертда румин ва совет артистлари қатнашдилар. (ТАСС).

Харьков озод қилинган куннинг 15 йиллиги

ХАРЬКОВ, 22 август (ТАСС). Иккинчи жаҳон уруши тамом бўлиши биланоқ турли мамлакатларнинг шаҳар қурилиши билан шуғулланувчи архитекторларидан бир группаси индустриал Харьковга келган эди. Чет эл мутахассислари уруш ва фашистлар оккупацияси натижасида шаҳар хўжалиги ва саноатига жуда катта зарар етказилганлигини эътиборга олиб, вайрон бўлган шаҳарни тиклаш учун камида ярим аср керак бўлади, деб айтган эдилар.

Харьков гитлерчи босқинчилардан озод қилинган кунга 23 августда 15 йил тўлади. Шу муносабат билан ТАСС мухбири меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси А. Ф. Михайликка мурожаат қилиб, урушдан кейинги даврда Харьков қандай ривожланганлиги тўғрисида сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Буржуа экспертларининг «донишмандлиги», — деди ўртоқ Михайлик, — пуч бўлиб чиқди. Шаҳримизни тиклаш учун ярим аср эмас, балки тахминан шундан беш баравар камроқ фурсат талаб этилди. Коммунистик партиянинг иродаси ва совет кишиларининг фидокорона меҳнати туфайли Харьков душман томонидан етказилган оғир жароҳатларни жуда қисқа вақт ичида даволади ва урушдан аввалдагига нисбатан янада гўзал шаҳар бўлиб қолди.

Оккупантлар шаҳардаги уй-жой фондининг 45 процентидан кўпроғини вайрон қилган эдилар. Ҳозирги вақтда урушгача бўлган уй-жойлар тикланибгина қолмай, балки анча кенгайтирилди.

Ўтган 15 йил ичида энг йирик фабрика ва заводлар ҳаробалар устида тикланибгина қолмай, балки тубдан реконструкция қилинди. Ҳозирги вақтда шаҳар саноати урушдан аввалдагига нисбатан бениҳоя кўп маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Харьков Украинанинг йирик маданий ва илмий марказидир. Харьковда 25 олий ўқув юрти бор.

Шаҳарда 7 театр, филармония, неча ўнлаб кинотеатрлар, маданият саройлари ва клублар, 650 га яқин кутубхона ишламоқда.

Харьковликлар шонли кунни — жонажон шаҳар озод қилинган куннинг ўн беш йиллигини севикли Ватанимиз бахт-саодати йўлида ҳар бир соҳада янгидан-янги муваффақиятлар билан нишонламоқдалар.

Братск ГЭС қурилишида

БРАТСК, 22 август (ТАСС). Братск ГЭС қурувчиларининг шаҳарчаси учун ажратилган жойда қурилиш ишлари бошланди. Бу шаҳарча электрстанция тўғони ёқасида қад кўтаради. Дастлабки икки уй-жой бинолари фундамент котлованлари қазилди. Бетон ишларига тайёргарлик кўрилмоқда.

ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК КИНОФЕСТИВАЛИ

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИНИНГ КИНОФЕСТИВАЛИ 1958 ТОШКЕНТ

Экранларда — Грузия ва Вьетнам кинокартиналари

23 августда Осиё ва Африка мамлакатларининг халқаро фестивалида киносанъати асарларига кўрик давом этди.

Эрта билан «Ватан» кинотеатрида Грузия ССР кино-усталари ўзларининг ижодларини намойиш қилдилар. Фильмлар билан танишиш учун фестиваль қатнашчилари ва меҳмонлар, жуда кўп томошабинлар тўпландилар.

Фестиваль ташкилот комитетининг аъзоси, ўзбек кинорежиссери Л. Файзиев Грузия делегациясининг аъзоларини — «Бегона болалар» фильмининг постановка режиссери Т. Е. Абуладзе ва «Отарнинг беваси» фильмида бош ролни ижро этувчи киноартист Динара Жоржолианини таништирди. Л. Файзиев ва Т. Е. Абуладзе табрик нутқлари сўзладилар.

Фильмлар кўрикдан ўтказила бошлайди. Грузин адабиёти классиги Илья Чевчавадзенинг повести асосида яратилган «Отарнинг беваси» бадиий кинокартинасининг премьераси зўр қизиқиш туғдирди.

Шундан кейин томошабинларга Вьетнам Демократик Республикасининг киносанъати билан танишиш имконияти берилди. Вьетнам Демократик Республикаси делегацияси — Вьетнам киностудиясининг директори Фам Туан Хань, унинг ўринбосари Нгуен Нгок Чунг ҳамда Вьетнам Демократик Республикасининг СССР даги элчихонаси ходими Вьет Зан саҳнага чиққанларида улар гулдурос қарсаклар билан кутиб олинди.

Ўртоқ Фам Туан Хань табриклар учун қизғин ташаккур изҳор қилиб, ўз республикасининг халққа хизмат қилиш учун бутун кучларини сарф қилаётган кинематографистларининг фаолияти тўғрисида сўзлаб берди.

— Тошкент фестивали, — деди ўртоқ Фам Туан Хань дўстларнинг табрикларига жавобан, — бизга бадиий кинематографияни ривожлантиришда ёрдам беради. Осиё ва Африка мамлакатларининг келгуси фестивалига биз фильмларнинг сўзсиз кенг репертуарини тақдим этамиз. (ЎзТАГ).

Фестиваль қатнашчилари билан учрашувлар

Тошкент паркларида Осиё ва Африка мамлакатларининг халқаро кинофестивалига бағишланган халқ сайиллари ўтказилмоқда.

22 август кечқурун Сталин номидаги маданият ва истироҳат паркида меҳнаткашларнинг Бирлашган Араб Республикаси санъат арбоблари билан самимий учрашуви бўлди. Озодлик ва миллий мустақиллик байроғини баланд кўтарган қаҳрамон араб халқи вакилларини табриклаш учун бу ерга минглаб киши келди.

Миллий кийимлар кийган қизлар азиз меҳмонларни гуллар билан кутиб оладилар. Паркнинг одамлар билан лиқ тўлган ёзлик театрида делегацияларни Ўзбекистон ССР халқ артисти А. Турдиев табриклади. Бирлашган Араб Республикасининг СССР даги элчихонаси маслаҳатчиси Муҳаммад Самир Анвар жавоб нутқи сўзлаб, бундай деди.

— Биз совет халқи билан дўстлигимизга фахрланамиз. Совет Иттифоқининг қўллаб-қувватлаши туфайли биз ўтмишда ғалаба қозондик, сизлар билан дўстлик туфайли биз ҳозир ғалаба қозонмоқдамиз ва келажакда ҳам ғалабаларга эришамиз.

Паркда халқ сайили узоқ давом этди. Муқимий номидаги ўзбек давлат музикали драма ва комедия театри артистларининг кучи билан «Тоҳир ва Зуҳра» спектакли қўйилди.

Ўша куни кечқурун ўн минглаб тўқимачилар, машинасозлар, пойафзалчилар, студентлар Бирма Иттифоқининг киноарбоблари билан учрашиш учун Киров номидаги маданият ва истироҳат паркига келдилар.

* * *

23 август кундузи Тошкент фестивалида қатнашувчи делегацияларнинг бир группаси ўзбек олимларининг фаолияти билан танишишни истади. Ҳиндистон, Бирма ва Мўғулистондан келган меҳмонларни Ўзбекистон Фанлар академиясида академик-секретарь Х. Ф. Фозилов ва бошқа академиклар кутиб олдилар. Улар меҳмонларга республикадаги илмий муассасаларнинг фаолияти тўғрисида гапириб бердилар, кўп саволларга жавоб қайтардилар.

* * *

Корея Халқ Демократик Республикасининг бир группа артистлари Ўзбекистон пойтахтига келди. Вокзалда меҳмонларни фестиваль Ташкилот комитетининг аъзолари, Ўзбекистон санъат арбоблари кутиб олдилар.

Корея Халқ Демократик Республикаси ижодий ходимлари делегациясига республика ёзувчилар союзи раисининг ўринбосари, шоир Пак Пхаль Ян бошчилик қилмоқда. Меҳмонлар Тошкентда бир неча кун турадилар ва шаҳар аҳолисини ҳамда фестиваль қатнашчиларини ўз халқларининг ашулалари, рақслари ва музикаси билан таништирадилар. (ЎзТАГ).

Поль Робсон Тошкент кинофестивали тўғрисида

Тошкентда, шаҳар атрофидаги боғлардан бирида шу кунда катта қалб ва қизғин юрак эгаси Поль Робсон яшамоқда. Уёқ-буёққа боришдан ва расмий учрашувлардан бўш соатларида Поль Робсон ва унинг рафиқаси — машҳур Америка жамоат арбоби Эсланда дам олдилар, ўзбек табиати нашъасини сурмоқдалар. Улар янги дўстлар ҳақида, фестиваль тўғрисида ҳаяжон билан сўзлайдилар.

Мана шундай бўш соатлардан бирида Поль Робсон ЎзТАГ мухбирини қабул қилди. У самимий суҳбат вақтида Тошкентдаги фестиваль тўғрисидаги ўз таассуротларини, халқаро кинофестиваль тўғрисидаги фикрларини айтиб берди.

— Нью-Йоркда, — дейди Поль Робсон, — мен Ўзбекистон республикасининг тараққиётини қизиқиш билан кузатиб юрар эдим. Сизнинг муваффақиятларингиз менга, эркин ҳаёт бир вақтлар мазлум бўлган халқлар олдида қандай имкониятлар очиб беришини, Осиё ва Африка қитъаларида яшаётган кишиларнинг келажаги қандай бўлишини тушуниб олишга ёрдам берди. Мен ҳозир ўзбеклар ўлкасида бўлганлигимдан, ўзбек халқи вакиллари билан учрашаётганлигимдан хурсандман.

Поль хаёл суриб қолади, яқинда шилдираб оқаётган сувнинг овозига қулоқ солади ва шундан кейин кино тўғрисида, ўзи фахрли меҳмон бўлиб келган Тошкент фестивали ҳақида гап бошлайди.

— Тошкентдаги фестиваль, — дейди у, — жуда муҳим воқеадир, кўпгина мамлакатлардаги кишиларнинг эътибори шунга қаратилган. Бунда гап ҳозирги ҳаётда кинонинг қандай роль ўйнаётганлигидадир. Кино — санъатнинг энг оммавий, ҳаммага тушунарли туридир. Шунинг учун ҳам кинонинг бундан буёнги тараққиёти масаласи жуда актуал масаладир. Тошкентга Шарқ кино арбоблари тўпландилар. Мен чуқур ишонаманки, улар кино санъатининг энг прогрессив вакилларидир. Ғарбдаги экранлар одам ўлдириш ҳақидаги ковбойларнинг саргузаштлари тўғрисидаги фильмлар билан тўлган. Бу фильмлар кишилар онгини заҳарламоқда. Осиё ва Африкада яратилган картиналарда биз халқ ҳаётини кўрамиз, фильмларда олижаноб идеаллар акс эттирилган. Мен ана шу картиналарни яратган кишилар ўртасида бўлганлигимдан бахтиёрман.

Поль Робсон кино ҳақида гапирганида жуда ешилиб кетди. Бу тема уни жуда қизиқтираётганлиги сезилиб турарди.

— Илгари мен ҳам кино ходими эдим, — дейди у. — Лекин, мен кўпдан бери кинода ишламайман. Америкада мени кинога қайтишга таклиф қилишган эди, лекин мен розилик бермадим. Ҳозир эса яна кинода ишлаш ҳақида ўйлаяпман, лекин мен совет артистлари билан ўйнамоқчиман.

Поль Робсон совет кино санъати ҳақида, унинг муваффақиятлари тўғрисида, унинг олий жаноб вазифаси тўғрисида жонланиб гапирди.

— Совет санъати, совет киноси, — дейди у, — ҳозирги замон санъатининг бутун тараққиётига самарали таъсир кўрсатди ва кўрсатмоқда. Осиё ва Африка фестивалининг қатнашчилари, кино арбоблари совет фильмларини кўриб, совет коллегалари билан учрашувдан ўзларига катта фойда оладилар.

Суҳбатнинг охирида Поль Робсон бундай деди:

— Мен дўстларимга, Осиё ва Африка кино арбобларига энг яхши муваффақиятлар тилайман. Мен ишонаманки, улар халқ маънавий кучларини кўтарадиган, кишиларни инсонпарварлик, инсонга муҳаббат туйғуси асосида тарбиялайдиган кўпгина асарлар билан бизни мамнун қиладилар. (ЎзТАГ).

Поль Робсон Тошкентдан жўнаб кетди

Американинг талантли ашулачиси ва атоқли жамоат арбоби Поль Робсон Ўзбекистонда уч кун меҳмон бўлди. У Осиё ва Африка мамлакатлари кинофестивалининг фахрий меҳмони бўлди.

Поль Робсон Совет Иттифоқи бўйлаб ўз саёҳатини давом эттириб, 23 августда рафиқаси билан бирга Тошкентдан Тбилиси орқали Қора денгиз қирғоқларига жўнаб кетди.

Тошкент аэродромида ҳурматли меҳмонни республиканинг маданият ва санъат арбоблари, жамоатчиликнинг кўп вакиллари ва матбуот ходимлари самимий кузатиб қолдилар. (ЎзТАГ).

Ўзбек фильмлари фотовиставкаси

«Искра» номли кинотеатрнинг ёзги биносида Тошкентда ўтаётган Осиё ва Африка мамлакатлари кинофестивали муносабати билан ўзбек фильмлари фотовиставкаси ташкил қилинди. 5 бўлимдан иборат бу фотовиставкани Тошкент киностудиясининг ижодий коллективи тайёрлаган.

Фотовиставканинг биринчи бўлимига Тошкент киностудияси 20-йилларда ишлаб чиқарган «Иккинчи хотин» номли фильмдан олинган кадрлар қўйилган. Фотовиставканинг қолган бўлимларига эса «Қасам», «Насриддиннинг саргузашти», «Тоҳир ва Зуҳра», «Алишер Навоий», «Абу Али ибн Сино», «Янги ер», «Опа-сингиллар», «Ленин йўлланмаси билан» каби фильмлардан кадрлар қўйилган. Виставка Ўзбекистонда кино санъатининг ривожланиш тарихини кўрсатиб турибди.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Меҳмонларни кутмоқдалар

Куйбишев районидаги завод, фабрикаларнинг клубларида Осиё ва Африка мамлакатлари кинофестивалида қатнашиш учун келган меҳмонларни кутиб олишга катта тайёргарлик кўриб қўйилди.

Клубларнинг пештоқида дўстлик ва тинчликка чақирувчи шиорлар ёзилган қизил алвонлар ҳилпираб турибди. Бу ерларда Осиё ва Африка мамлакатларига бағишланган китоб виставкалари, фотовитриналар ташкил қилинган. Район меҳнаткашлари учун Осиё ва Африка мамлакатларининг давлат тузилиши, кинофестивалнинг аҳамияти, шарқ мамлакатларининг кино фильмлари ҳақида лекциялар ўқилмоқда.

«Ташкабель», «Ташсельмаш», Авторемонт заводи клублари ҳузуридаги бадиий ҳаваскорлик тўгараклари турли миллат тилларидаги қўшиқ ва рақслардан намуналар ўрганмоқдалар. Улар меҳмонларга янги программада концерт қўйиб беришади.

З. АХТЯМОВА.

Осиё ва Африка мамлакатлари кинофильмлари фестивали зўр муваффақият билан давом этмоқда. Суратларда: Чапдан 1. Бирлашган Араб Республикасидан келган кинематография арбоблари Тошкент шаҳрининг диққатга сазовор жойларини томоша қилмоқдалар. 2. Индонезия кино санъати арбоблари «Биринчи севги қўшиқлари» номли арман бадиий фильми кўригидан сўнг томошабинлар орасида. (ўртада) «Туранг» номли Индонезия фильмининг директори Абубакир Абди ва оператор Н. Искандар жаноблари.

В. Панов фотолари.

Пахтанинг энг хавфли душмани бўлган кўсак қуртини тамомила қириб ташлаш учун ҳамма воситаларни ишга солайлик!

Пахтакор ўртоқлар! Мусобақадош Андижон область пахтакорларининг қимматли маслаҳатларини тўла-тўкис амалга ошириш учун астойдил курашингиз, ғўза парваришини пахта теримигача тинмай давом эттирингиз!

Тошкент пахтакорлари ўз ваъдаларининг уддасидан чиқишлари керак

Андижон область пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари 6 кун давомида областдаги 120 колхоз, 17 та район ва 12 та совхозни текширишдан ўтказдилар.

Текшириш вақтида мусобақадошларнинг асосий диққат эътибори пахта етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятнинг қандай бажарилаётганлигига қаратилди. Шу билан бир қаторда колхоз ва совхозларда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари қандай ривожлантирилаётганлиги ҳам кўрикдан ўтказилди.

Область колхозчилари, совхоз ишчилари, механизаторлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари олинган социалистик мажбуриятни бажариш учун курашиб, об-ҳаво шароитининг ноқулай келишига қарамасдан чигит экишни қисқа муддатда тугалладилар, асосий майдонларда чигитнинг текис униб чиқишини, зарур қалинликда кўчат бўлишини ва деярли 90 процент майдондаги ғўзанинг икки томонлама ишланишини таъминладилар.

Лекин, шуни қайд қилиб ўтиш керакки, чигит экишнинг чўзилиб кетганлиги ва далаларда қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг пайдо бўлганлиги сабабли вегетация даврининг дастлабки кунлариданоқ ғўзанинг ривожланишида кечикиш юз берди, ғўза бир текис ривожланмади. Буларнинг ҳаммаси ғўза парвариши соҳасидаги ишларни қийинлаштирди ва мўл ҳосил етиштиришни бирмунча мураккаблаштирди.

Область колхоз ва совхозлари Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг қарорларини амалга ошира бориб ғўза парваришини ўтказиш юзасидан бирмунча ишларни бажардилар ва ғўзанинг ривожланишидаги кечикишни тугатиш юзасидан маълум даражада яхши натижаларга эришдилар.

Бекобод, Боёвут, Верхне-волинск, Гулистон, Янгийўл ва Бўка районларидаги кўпгина колхозларнинг колхозчилари ва механизаторлари, айниқса, яхши ишладилар. Октябрь районидаги Калинин номли, Сталин номли, Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги», Сирдарё районидаги Охунбобоев номли, Мирзачўл районидаги Ленин номли, «Октябрь», Оққўрғон районидаги «Ленинобод», Ўртасарой районидаги Свердлов номли, Пискент районидаги Хрушчев номли ва бошқа бир қатор хўжаликларнинг яхши ишларини алоҳида қайд қилиб ўтиш керак.

Бу қишлоқ хўжалик артеллари комплекс агротехника тадбирларини ўз вақтида амалга оширдилар, ғўзанинг ривожланишидаги кечикишни тугатдилар ва мўл ҳосил етиштириш юзасидан дуруст натижаларни қўлга киритдилар.

Юқорида кўрсатиб ўтилган колхозларнинг ҳар туп ғўзасида ҳозирги пайтда ўртача 7-8 тадан бўлиқ кўсак бор.

Бироқ умуман олганда областдаги кўпгина колхоз ва совхозларда ғўза парваришининг ҳозирги аҳволи жиддий ташвишга сабаб бўлиб, мажбуриятнинг бажарилишини хавф остида қолдирмоқда. Катта-катта майдонлардаги ғўзалар ривожланишдан ҳозир ҳам 8-10 кун кечикмоқда.

Бу кечикиш баъзи жиҳатдан қатор объектив сабабларга ҳам боғлиқдир. Бироқ ғўзанинг ривожланишидаги кечикишни фақат ана шу объектив, об-ҳаво шароити билан боғлиқ бўлган сабаблар билан изоҳлаш нотўғри бўлар эди. Энг катта камчилик шундаки, колхозлар ва совхозлар ғўза парвариши ишида маълум силжишга эришганларидан сўнг, кейинги вақтларда мўл ҳосил етиштириш учун олиб борилаётган курашни ҳаддан ташқари сусайтириб юборганлар. Бу қандай натижаларга олиб келганлигини қуйидаги мисоллардан кўриш мумкин:

Ҳозирги пайтда область колхоз ва совхозларида 25 минг гектар ердаги ғўзани маълум даражада бегона ўт босган.

Бу йил далаларда қишлоқ хўжалик зараркунандалари, айниқса, ғўза қурти кўплаб тарқалганки, бу соҳага диққатни алоҳида жалб қилишга тўғри келади. Область бўйича 40 минг гектардан ортиқ ердаги ғўза ана шу қишлоқ хўжалик ҳашаротлари билан зарарланган.

Бундай аҳвол шунинг учун ҳам юз берганки, колхозлар ғўза қуртининг биринчи туллаш даврида унга қарши кураш тадбирларини амалга ошириб, уни бутунлай қириб ташлашга эришмаганлар ва шунинг натижасида ғўза қуртининг иккинчи туллаш даврида катта-катта майдонлардаги ғўзаларга ҳашарот тушишига йўл қўйганлар. Иккинчидан, кўпгина колхоз раҳбарлари, далачилик бригадаларининг бошлиқлари, ҳатто, баъзи бир агрономлар бу қишлоқ хўжалик зараркунандаси тўғрисида керакли тасаввурга эга эмаслар, улар кўсак қурти тушган ғўзани аниқлаёлмайдилар ва унга қарши қандай кураш олиб бориш йўлларини ҳам етарли билмайдилар.

Ўзаро текшириш бригадаси Орджоникидзе, Юқори Чирчиқ, Оққўрғон районларида ғўзани парвариш қилиш соҳасида юз берган ноқулай аҳволни алоҳида кўрсатиб ўтишни зарур деб ҳисоблайди.

Масалан, Оржоникидзе районида деярли ҳамма ерда, жумладан, 2500 гектар ерда ғўзанинг ривожланиши 15-20 кун кечиккан. Кўпгина майдонларда ҳозирга қадар тўпланган кўсак жуда кам. Бундан ташқари районддаги колхозларда кўсак қурти ва бошқа қишлоқ хўжалик зараркунандалари кенг тарқалган. Буларнинг ҳаммаси бу йил 40 центнердан ҳосил етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятнинг бажарилишини хавф остида қолдирмоқда.

Юқори Чирчиқ районидаги колхозларда ҳам аҳвол яхши эмас. Парваришнинг ёмон ўтказилганлиги, суғоришнинг культивация билан боғлаб олиб борилмаганлиги айрим ерларда ўсимликнинг ғовлаб кетишига ва айрим жойларда ривожланишдан кечикишига сабаб бўлган.

«Париж Коммунаси», «Меҳнат бирлик», «III- Интернационал» колхозларида ҳозирга қадар ғўза ўтдан тозалаб олинмаган. Бу ғўзанинг ҳосил тугишига салбий таъсир кўрсатмоқда. Масалан, 20 августга қадар 1200 гектар ёки 25 процент майдондаги ғўза тупларида ўртача фақат 1-4 тадан кўсак тўпланишига эришилган.

Оққўрғон райони областдаги етакчи пахтакор районлардан ҳисобланади. Шунга қарамасдан бу район колхоз ва совхозларида ғўзанинг ҳозирги аҳволи ҳатто давлат пахта тайёрлаш планини минимум бажариш имкониятини бермайди. Бу районда шу кунга қадар ғўза тупларининг қалинлиги нормал ҳолга келтирилмаган. Охунбобоев номли, Навоий номли, Ленин номли, Сталин номли, «Октябрь 40 йиллиги» сингари колхозларнинг кўпгина далачилик бригадаларида ғўзанинг ривожланишидаги кечикиш ҳалигача тугатилмаган. Бир қатор колхозларда ғўзага кўсак қурти тушганлиги аниқланди.

Андижон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси август ойининг қолган кунлари ва сентябрь ойининг дастлабки кунларида область колхоз ва совхозларида мўл ҳосил етиштиришни таъминлашга қаратилган қуйидаги тадбирларни амалга оширишни зарур деб ҳисоблайди:

Барча майдонларда ғўза парваришини биринчи сентябрга қадар, қолоқ участкаларда эса 10-15 сентябрга қадар давом эттириш керак. Шу давр ичида қолоқ участкалардаги ғўзалар камида бир марта комплекс парваришдан чиқарилсин.

Суғоришнинг ўз муддатида ва сифатли ўтказилишига алоҳида эътибор бериш зарур, ўсимлик чанқатиб қўйилмасин, шунингдек бостириб суғорилмасин. Ҳар бир участка ва алоҳида далалардаги ғўзани парвариш қилишда юз берган аҳволни тўғри ҳисобга ола билиш зарур.

Ғўзанинг ривожланиши ва кўсакларнинг пишиб етилишини тезлаштирадиган тадбирларни ўз вақтида амалга ошириш керак. Ҳамма ерда ғўза икки марта барги орқали озиқлантирилсин, ғўзаси ғовлаб кетган участкаларда эса ўсимлик қўшимча равишда 3-марта озиқлантирилсин, ариқ-зовурлар тозалансин, ётиб қолган ғўзаларни кўтариб қўйиш ташкил қилинсин.

Ғўзани — ҳосилни қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан ҳимоя қилиш иши яхшилансин. Бунинг учун ҳамма ерда далалар текширишдан ўтказилиб, ҳашарот тушган карталар — ғўзалар ўз вақтида аниқланиши керак ва авиациядан, трактор, от ранецли аппаратуралардан фойдаланиш йўли билан бундай далаларни тезда дорилаш чоралари кўрилсин.

Ҳамма районлар ва совхозларда кўсак қуртини аниқлаш ва унга қарши кураш методларини таништирадиган қисқа муддатли инструктаж ўтказилсин.

Ишчи кучлари ва моддий техника ресурсларидан фойдаланиш яхшилансин. Барча колхозчилар ва совхоз ишчиларини дала ишларига тўла жалб қилиш таъминлансин. Зарур бўлган тақдирда ғўзаси ривожланишдан кечикаётган далаларда культивациянинг суръатини кучайтиришни ҳисобга олган ҳолда тракторларнинг иш жойини ўзгартириб туриш керак. От-уловлардан, айниқса, ғўзаси ўсиқ бўлган далаларда ишлашда кенг фойдаланилсин.

Колхозларнинг раҳбарлари, далачилик бригадалари ва қишлоқ хўжалик мутахассисларидан ҳамма майдонлардаги ғўзанинг аҳволини кунда текшириб бориш, бунда йўл ёқалари ва дала шийпонлари ёнидаги ғўзаларни текшириш билан чегараланиб қолинишига йўл қўймаслик талаб қилинсин.

Ўзаро текшириш бригадаси асфальтланган майдонлар ва хирмонларни қуриш, сушилкаларни ремонт қилиш, тош-тарози ва омборларни ремонт қилиш, транспорт воситалари, тарозилар, йўллар, кўприкларни тайёрлаш, колхозларга фартук, қопқанорларни ўз вақтида етказиб бериш соҳасидаги ишлар суръатини кучайтириш зарур, деб ҳисоблайди. Пахта йиғим-теримига тайёргарлик юзасидан қилинадиган бу ишларнинг ҳаммаси 10 сентябрга қадар тугалланиши керак.

Пахта йиғим-теримининг муваффақиятли ўтказилиши кўп жиҳатдан механизаторларга ҳам боғлиқ. Шунинг учун ҳам биз РТС, МТС лар ҳозирнинг ўзидаёқ йиғим-терим кампаниясига намунали тайёргарлик кўришлари —пахта териш техникасининг ремонтини тугаллаб, пахтаси машинада теришга ажратилган далаларни 2- марта текширишдан ўтказишлари, зарур миқдорда механик-ҳайдовчиларни тайёрлаб қўйишлари лозим, деб ҳисоблаймиз.

Дала ишларининг августнинг қолган кунларида ҳам нормал ҳолда ўтказилишини таъминлаш, сўнгра йиғим-терим даврида ҳам ишни яхши йўлга қўйиб юбориш мақсадида ўзаро текшириш бригадаси колхозчиларга, бевосита дала ишлари билан банд бўлган совхоз ишчиларига маданий-маиший хизматни бирмунча яхшилаш, зарур деб ҳисоблайди, бунинг учун ҳамма ерда умумий овқатланишни ташкил қилиш, болалар муассасалари ишини йўлга қўйиш ва пахтакорларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш масалаларини ҳам тезда ҳал қилиш керак.

Биз ишонамизки, Тошкент областининг пахтакорлари маслаҳатларимизни ҳисобга олиб, мўл ҳосил етиштириш юзасидан олиб борилаётган курашни кучайтирадилар, социалистик мажбуриятларини шараф билан бажариб, давлатга 3 миллион тонна пахта топшириш юзасидан олиб борилаётган умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшадилар.

Андижон область пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг топшириғи билан: Р. ФАЙЗИЕВ—Андижон область ижроия комитети раисининг ўринбосари. Т. ҲАКИМОВ—Москва район партия комитетининг секретари. А. СОБИРОВ—Чинобод район ижроия комитетининг раиси. Я. ҒАНИЕВ — Избоскан районидаги 8-совхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари. Н. РИЖКОВ — Қўрғонтепа район қишлоқ хўжалик инспекциясининг бошлиғи.

Суратда: Андижон область пахтакорлари ўзаро текшириш бригадаси аъзоларидан бир группаси Юқори Чирчиқ районидаги «III-интернациональ» колхози далаларида: (чапдан ўнгга) Тошкент область партия комитети қишлоқ хўжалик бўлими мудирининг ўринбосари Нишонбоев, Андижон область Олтинкўл районидаги Калинин номли колхознинг раиси Ашуров, «III Интернационал» колхозининг раиси Нишонбоев, Қўрғонтепа район қишлоқ хўжалик инспекциясининг бошлиғи Рижков, Тошкент область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Тожиев ўртоқлар.

М. Шевелев фотоси.

Сирдарёлик пахтакорлар нималарга эътибор беришлари керак

СИРДАРЁ. (**Телефон орқали олинди**). Ленин номли колхоз райондаги энг йирик қишлоқ хўжалик артелларидан ҳисобланади. Қардош Озарбайжон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг бир группа аъзолари бундан бир неча ҳафта илгари шу колхоз далаларида бўлганларида ғўза парвариши суръати бўшаштириб юборилганлигини аниқлаган эдилар. Улар «илғор бригадаларнинг дуруст ғўзаларини кўриб хотиржамликка берилмасдан, ғўзаси ҳосилдан қолаётган бригадаларга амалий раҳбарликни кучайтириш лозим», деб айтган эдилар. Ана шундан бери анча вақт ўтди. Лекин ғўза парвариши соҳасида сезиларли ўзгариш бўлгани йўқ. Мусобақадош Андижон область пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари колхознинг бир қатор бригадаларида бўлганларида ана шуни аниқладилар.

Айниқса колхознинг 4-бригадасида аҳвол ачинарли. 35 гектар ерда ғўза ғовлаган, усти ялтироғу, ичи қалтироқ, ҳосил кам. Райондаги «Ленинобод» колхозида ғўзаларни қондириб суғоришга эътибор берилмаяпти. Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти бу ишга етарли ишчи кучи ажратмаганлар. Шунинг учун ҳам йирик-йирик карталардаги ғўзалар чанқатиб қўйилган. Ўртоқ Ҳакимов бошлиқ бригадада айрим карталардаги ғўзаларга қайта-қайта сув қўйиб, ғовлатиб юборилган бўлса, ўртоқ Эрматов бошлиқ бригадада вақтида сув қўйилмаган 30 гектар ердаги ғўза ковжираб, ҳосил тугунчаларини тўкиб юборяпти. Колхоз раҳбарлари ҳосил тақдири ҳал қилинаётган шу кеча-кундузда хотиржамлик кайфиятига берилиб, бригадаларда ишнинг боришидан хабар олмай қўйганлар, «ғўзанинг ривожи яхши, ҳосили мўл», деб ҳалитдан кўнгилларини тўқ қилиб юрибдилар.

Ғўзаларни суғориш соҳасидаги ана шундай камчиликларни Тарас Шевченко номли, «Коммунизм», «Ҳақиқат» колхозларида ҳам кўриш мумкин. Мусобақадошлар «Коммунизм» колхозининг 8-бригадаси пахта далаларида йирик-йирик карталардаги ғўзаларнинг сувдан қолиб, ҳосилини тўкаётганлигидан ранжидилар. «Ҳақиқат» колхозида эса ғўзаларга ҳаддан ташқари ортиқча сув қўйиб ғовлатиб юборилган.

Андижонликлар шу кеча-кундузда ғўзаларга сув тараш ғоят катта масъулиятни талаб қилади, деб айтдилар. Чунки эндиликда ғўзаларнинг ҳолатига қараб табақалаб суғорадиган вақт келиб етди.

Район колхозларида ғўзаларни культивация қилиш асосан тўхтатиб қўйилган. Шунинг учун ҳам кўпгина майдонлардаги ғўзаларни ғумай ва бошқа ёввойи ўтлар қоплаб олган. Ўртоқ М. Лапенко раислик қилаётган Ильич номли колхозда, айниқса, аҳвол ачинарли. Бу колхозда кейинги кунларда ғўза парвариши талабга мутлақо жавоб бермайдиган даражада ўтказилмоқда. Ҳосилга-ҳосил қўшиш ойининг ғанимат кунлари беҳуда ўтмоқда. Колхозда меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Универсалларнинг кўпчилиги дала четига суриб чиқарилган. Бу камчиликлар «Ҳосилни етиштириб бўлдик, энди пахта очилгунча кутсак бўлади» деб хом хаёлга берилиш натижасидир.

Колхознинг ўртоқ Н. Матонов бошлиқ бригадасида 28 гектар ердаги ғўза ғумай ичида қолган. 3, 4-бригадаларда ҳам аҳвол худди ана шундай.

Мусобақадошлар Тарас Шевченко номли колхознинг Б. Зокиров бошлиқ бригадасида, Сталин номли колхознинг 1-, «Коммунизм» колхозининг 8-бригадаларида ҳам ўт босган ғўзаларни кўриб ачиндилар. Улар: «агар бу ўтлар тез кун ичида йўқотилмаса, биринчи галда ғўзаларнинг эркин ривожланиб ҳосил тўплашига халақит беради. Иккинчидан эса, пахтанинг сортини бузади. Шунинг учун ҳам бу соҳага етарли эътибор бериш керак», деб маслаҳат бердилар.

Район раҳбарлари колхозларга 10 кунлик график топширганлар. Бу графикда фалон гектар ердаги ғўза суғорилсин, культивация қилинсин, чеканка ўтказилсин, деб кўрсатилган. Лекин графикнинг бажарилиши устидан контроллик олиб борилмаётир. Натижада колхозларда дабдабали графикнинг 50 проценти ҳам бажарилмаётир. «Ленинград» колхозида сўнгги 10 кун ичида фақат 31 гектар, Ленин номли колхозда 22 гектар ердаги ғўзанинг культивация қилинганлиги фикримизнинг исботи бўла олади. Ваҳоланки, ҳали колхозларда узунасига ва кўндалангига культивация қилиниши лозим бўлган ғўзалар бир неча юз гектарни ташкил қилади.

Сирдарё район пахтакорлари мусобақадошларнинг қимматли маслаҳатларига амал қилиб, ғўза парваришини қизғин давом эттиришлари, ҳосилга-ҳосил қўшиш учун астойдил бел боғлаб ишлашлари лозим. Ана шундагина андижонлик мусобақадошларга берган ваъдаларининг устидан чиққан бўладилар.

С. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

Кўпроқ силос бостирайлик!

Область колхозларида силос бостиришнинг бориши тўғрисида 1958 йил 20 августгача бўлган МАЪЛУМОТ

Районларнинг номи	Бостирилган силос (тонна ҳисобида)	Бажарилди (процент ҳисобида)	Районларнинг номи	Бостирилган силос (тонна ҳисобида)	Бажарилди (процент ҳисобида)
Қуйи Чирчиқ	15920	90,5	Оржоникидзе	3995	26,3
Гулистон	3820	49,0	Паркент	2825	23,9
Ўрта Чирчиқ	3750	48,1	Янгийўл	2494	22,7
Юқори Чирчиқ	7040	47,9	Тошкент	1795	20,4
Бекобод	2135	44,5	Чиноз	1325	19,5
Боёвут	2119	44,1	Оққўрғон	2150	19,0
Сирдарё	5255	38,4	Верхне-волинск	1220	15,6
Қорасув	3792	36,8	Калинин	1189	11,5
Октябрь	3200	32,7	Бўка	1086	9,6
Мирзачўл	3430	31,5	Ўртасарой	1090	9,3
Бўстонлиқ	1837	29,2	Ховос	—	—
Пискент	1655	28,5	Оҳангарон	—	—

Силос сут маҳсулоти етиштиришда соғин сигирлар учун энг тўйимли озуқа эканлигини яхши тушунган областимизнинг илғор районлари бу соҳага эътиборни кучайтириб яхши натижаларга эришаётирлар. Бу йил маккажўхоридан мўл ҳосил етиштирган ва уни ўз вақтида ўриб-йиғиб олаётган Қуйи Чирчиқ район чорвадорлари шу кунгача 15920 тонна силос тайёрлаб, планни 90,5 процент бажардилар. Улар бундай ютуққа меҳнатни тўғри ташкил қилиш, техникадан унумли фойдаланиш туфайли эришдилар.

Афсуски, областнинг ҳамма районларида ҳам силос тайёрлашга биз хилда эътибор берилмаётир. Айрим раҳбарлар ҳали вақт эрта, улгирамиз деган нотўғри кайфият билан силос тайёрлашга иккинчи даражали иш сифатида қарамоқдалар. Бўка районида ўтган йили шу вақтгача силос тайёрлаш плани 39,6 процент бажарилган эди. Бу йил эса олдинга силжиш ўрнига орқага қайтилиб, 11 минг 300 ўрнига 1086 тонна силос тайёрланиб, план 9,6 процент бажарилди, холос. Шунингдек Октябрь, Паркент, Янгийўл, Оққўрғон, Бўстонлиқ районларида ҳам силос тайёрлаш жуда суст бормоқда.

Сут маҳсулоти етиштиришда асосий роль ўйнайдиган Тошкент, Оржоникидзе, Калинин, Қорасув районларида ҳам аҳвол ана шундай. Ховос ва Оҳангарон районларида шу кунгача силос бостиришга киришилмаганлиги ачинарли бир ҳолдир.

Бу районлар колхозларининг раҳбарлари вақтнинг ғаниматлигида отни қамчилашлари, имкониятлардан тўла фойдаланиб, силос тайёрлаш суръатини кучайтиришлари керак.

Мўл ҳосил етиштирилмоқда

Ўртоқ Нишон Турсунқулов бошлиқ бригада аъзолари бу йил 55 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан пахта етиштиришга аҳд қилганлар. Улар ана шу мақсад билан йил бошидан бери ҳалол меҳнат қилаётирлар.

— Бригадамиз аъзолари, — дейди ўртоқ Турсунқулов, — қўшни бригаданинг аъзолари билан социалистик мусобақа боғлаганлар. Сувчи, механизатор, кетмончи йигит-қизларимиз бу мусобақада ғолиб чиқиш ва колхоз бўйича юқори ҳосил етиштириш ишига муносиб ҳисса қўшиш мақсадида ғайрат қилмоқдалар.

Бригада аъзолари август ойининг шу кунигача худди июль ойидагидек ғўза парваришини ҳар тарафлама қизғин давом эттирдилар, шонани гулга, гулни кўсакка айлантириб, ҳосилга-ҳосил қўшдилар. Улар бу муваффақиятга меҳнатни тўғри ташкил қилганликлари, ишчи кучларидан, техникадан тўла ва унумли фойдаланаётганликлари туфайли эришмоқдалар.

Бригаданинг яхши жиҳозланган дала шийпони бор. Бу ерда кечаси ётиб ишлаш ташкил қилинган. Ҳар куни иссиқ овқат тайёр, болалар яслиси ишлаб турибди. Хуллас, бригада аъзоларининг унумли меҳнат қилишлари ва маданий дам олишлари учун барча шароитлар яратиб берилган.

Яқинда Бўка районидаги «XIX партсъезд» колхозининг ана шу ўртоқ Нишон Турсунқулов бошлиқ бригадаси пахта далаларида бўлдик. Миришкор сувчи Қурбон Қосимов билан суҳбатлашдик. Қурбон ака шу кеча-кундузда ғўзаларни қондириб суғориб бошқаларга намуна кўрсатаётган экан. М. Ҳайитова, Т. Қуддизова каби меҳнатсевар кетмончиларнинг ҳозир ҳам ғўза парваришида астойдил ишлаётганлигидан мамнун бўлдик.

Ҳозир бригаданинг ҳар туп ғўзасида 9-10 тадан бўлиқ кўсак санаш мумкин. Азамат пахтакорлар кўсакларнинг сонини янада ошириш мақсадида ғўзаларга «шарват суви» оқизмоқдалар. Ривожланиш жиҳатидан орқада қолаётган ғўзаларни табақалаб парвариш қилиб, яхши ғўзалар даражасига етказиб олиш учун курашмоқдалар.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар

МИРЗАЧЎЛ. Райондаги Ленин номли колхознинг ўртоқ Шомиров бошлиқ бригадаси аъзолари ғўза парваришида яхши натижаларга эришмоқдалар. Бригадада барча майдондаги ғўзани узунасига беш марта, кўндалангига тўрт марта культивация қилинди. Бригаданинг ўртоқ Омонлиқов бошлиқ звеноси аъзоларининг иши мақташга лойиқдир. Улар ҳосили кам, авжи паст ғўзаларни алоҳида парвариш қилиб, ҳосилдор ғўзалар қаторига етказиш учун барча тадбирларни амалга ошираётирлар.

Р. АБДУЛЛАЕВ.

* * *

ВЕРХНЕ-ВОЛИНСК районидаги «Победа» колхозида дала ишлари бир-бирига боғлаб олиб борилмоқда. Колхознинг коммунист ўртоқ В. Ёқубов бошлиқ бригада аъзолари чеканкани сифатли ўтказдилар. Ҳозир ғўза бешинчи марта парвариш қилинмоқда. Бригада аъзолари социалистик мусобақа асосида ишлаб, графикни ошириб бажараётирлар. Бригада аъзолари ҳосилга-ҳосил қўшиш учун ғўза қатор ораларини ишлашни давом эттирмоқдалар.

И. БАРАТОВ.

* * *

БЕКОБОД. Райондаги «Гулистон» колхозининг ўртоқ Ҳ. Андақулов бошлиқ трактор-далачилик бригадаси аъзолари ҳосил етиштиришда ҳал қилувчи ой бўлган августда унумли меҳнат қилмоқдалар. Бригадада меҳнат тўғри ташкил этилган, техникадан унумли фойдаланилмоқда, культивация, суғориш юзасидан белгиланган топшириқлар ортиғи билан бажарилмоқда. Тракторлар билан чуқур культивация қилинган ғўзаларда мўл ҳосил тўпланмоқда.

Бригада аъзолари айрим карталардаги ғўзаларни сентябрда ҳам парвариш қилишни давом эттириш тадбирларини белгилаб чиқдилар.

Х. ХОЛМИРЗАЕВ.

* * *

ЧИНОЗ. Пахтакорларнинг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгашида қабул қилинган мажбуриятнинг бажарилишига ҳисса қўшиш учун курашаётган Оржоникидзе номли, «ЎзССР 30 йиллиги» колхозларининг илғор бригадаларида ғўза парвариши намунали ўтказилаётир. «Қизил октябрь» колхозида ғўзани чеканка қилиш яхши ўтди. Механизаторлардан Р. Исоқов, Х. Умматов, Давлатов, Қ. Қаршибоевлар ғўзаларни культивация қилишда яхши натижаларга эришмоқдалар. Колхоз аъзолари 960 гектар ернинг ҳар гектаридан камида 30 центнердан ҳосил етиштириш учун курашаётирлар.

Б. ЖЎРАЕВ, К. УТАЛОВ, Р. РУСТАМОВ.

Суръатга-суръат қўшмоқдалар

Мусобақадош Андижон пахтакорлари маслаҳатларига амал қилган Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози аъзолари суръатга-суръат қўшиб меҳнат қилаётирлар.

Колхоз аъзолари август ойида ғўзани камида яна бир ярим марта, қолоқ участкаларда эса 2 марта комплекс парваришдан чиқаришга аҳд қилган эдилар. Улар ана шунга амал қилиб ғўза парваришини кучайтириб юбордилар.

— Биз 1230 гектар ернинг ҳар гектаридан 43 центнердан ҳосил етиштиришга бел боғлаганмиз, — дейди колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Элбўсинов, — далаларимизда шу мажбуриятни бажаришимизни таъминлайдиган ҳосил тўпланаётир.

Бу ерда ҳақиқатан ҳам иш қизғин. Буни Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Анвар Эгамназаров бошлиқ бригада аъзоларининг ишидан кўриш мумкин. Бу бригадада 99 гектар ерда пахта етиштирилмоқда. Шу кунга қадар барча майдондаги ғўзалар 5 марта комплекс парвариш қилиниб, 4 марта қондириб суғорилди. Шу туфайли ҳам ҳосил мўл бўляпти. Биз эгат оралаб, колхозчиларнинг иши билан танишар эканмиз, ҳар туп ғўзада 8-10 тадан бўлиқ кўсак борлигини кўриб қувондик.

Колхознинг Р. Каримбоев, М. Шералиева, Ғ. Ғофуров ва Т. Тошмонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам ғўза парвариши барча агротехника қоидаларига амал қилинган ҳолда ўтказилаётир.

У. НИЁЗОВ, М. БОЛТАБОЕВ.

БУГУН БУТУНИТТИФОҚ ФИЗКУЛЬТУРАЧИЛАР КУНИ

Спортда оммавийлик ва юксак маҳорат учун!

Дилбар спорт мастери бўлади

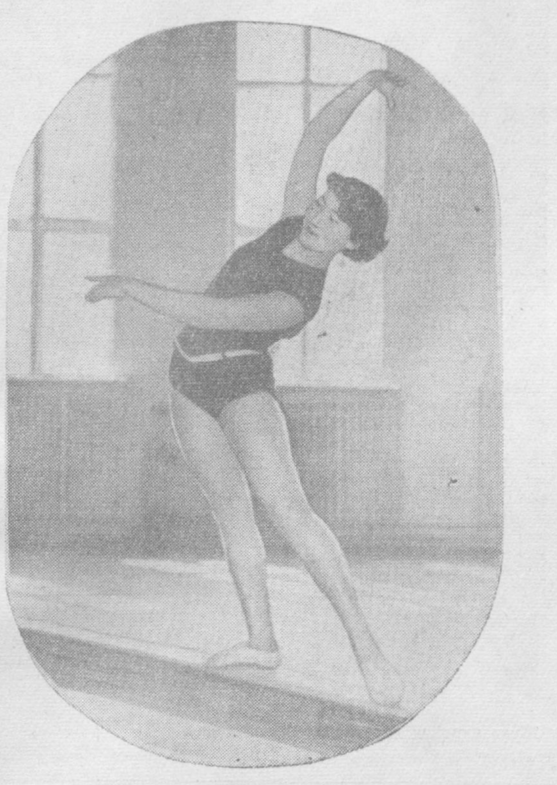

Дилбар ёшлигидан спортга қизиқар эди. У, бўш вақтини доим спорт залида тренировка билан ўтказарди. Отаси Ҳасан аканинг «Қиз болага эп келмайдиган кийимни кийма», деб спорт формаларини беркитиб қўйиши, қаршилик кўрсатишлари ҳам уни бу йўлдан қайтаролмади. Дилбар гимнастикачи бўлишни ўз олдига қатъий мақсад қилиб қўйди.

Дилбарнинг спортга бўлган бу қизиқиши ва интилиши тажрибали тренер Л. Ф. Красавинанинг диққатини тортди. У, қизча билан астойдил шуғуллана бошлади. Мунтазам машғулот туфайли қисқа вақт ичида Дилбар мураккаб машқларни ҳам бажаришни ўрганиб олди.

У, 1954 йилда болалар спорт мактабини тамомлайди. Шу йили Дилбар Ҳусаинова энг яхши спортчилар қаторида Москвада бўлган Бутуниттифоқ физкультурачилар парадида қатнашади. Шундан кейин спортга бўлган қизиқиши янада кучайиб, Дилбар Тошкент физкультура техникумига ўқишга киради. Техникумда хизмат кўрсатган тренер Покровскийдан таълим олади. Пухта тайёргарлик натижасида ёш қиз 1956 йилда 1-разрядли спортчи номини олади ва республика терма командаси составига киришга муваффақ бўлади.

Шу йили Дилбар команда составида Москвада бўлиб ўтган СССР халқлари спартакиадасида ва 1957—1958 йилларда гимнастика бўйича СССР биринчилиги учун ўтказилган мусобақаларда иштирок этди.

Дилбар ҳали ёш бўлишига қарамай 1957 йилдан буён «Пахтакор» кўнгилли спорт жамияти ҳузуридаги болалар спорт мактабида гимнастика бўйича бош тренерлик вазифасида ишламоқда. Шу билан бирга у. Тошкент физкультура институтида сиртдан ўқиб ўз билими ва маҳоратини оширяётир. Ҳозир Дилбар спорт мастери программаси бўйича тренировка қилмоқда. Яқинда у спорт мастери бўлади.

Н. НАСИМОВ.

☆

Ўзбекистон физкультурачиларининг халқаро алоқалари

Республикамизда спорт тез суръатлар билан ривожланмоқда. Спортчиларимиз Бутуниттифоқ мусобақалари билан бирга халқаро учрашувларда ҳам тез-тез қатнашиб турибдилар. Ўзбекистон спортчилари вакиллари Хитой Халқ Республикаси, Афғонистон ва бошқа мамлакатларга бориб, спорт мусобақалари ўтказдилар ва ўз маҳоратларини намойиш қилдилар.

Хитой Халқ Республикаси, Албания Халқ Республикаси, Финляндия, Эфиопия, Цейлон ва Афғонистон спортчилари Тошкентга келиб, республика спортчилари билан мусобақалашдилар. Учрашувларнинг ҳаммаси самимий дўстлик вазиятида ўтди.

Бу йилги спорт мавсумида ҳам спортчиларимизнинг халқаро алоқалари тобора кенгаймоқда ва мустаҳкамланмоқда. Хитойлик сузувчилар, сув полочилари, волейболчилар, баскетболчилар, гимнастикачилар ва футболчилар билан Ўзбекистон спортчиларининг учрашуви чинакам спорт байрами, бузилмас дўстликнинг намойиши тусини олди. Бундан ташқари «Пахтакор» ва «Меҳнат резервлари» футбол командалари яқинда Афғонистоннинг Қобил шаҳри футболчилари билан учрашдилар.

Бугун, катта спорт байрами кунида «Пахтакор» футболчилари билан Хитой Халқ Республикаси Чань-Чун шаҳар терма командаси ўртасида ўртоқлик учрашуви бўлади. Сентябрь ойида ўтказиладиган Ўзбекистон ўнинчи спартакиадасига Хитойдан 40 кишидан иборат енгил атлетикачилар келиши кутилади.

Ўзбекистон спортчилари билан чет эл спортчилари ўртасидаги халқаро алоқаларнинг бундан буён ҳам кенгайиши ва ривожланиши шубҳасиздир. Чунки бу алоқалар халқлар ўртасидаги дўстликнинг мустаҳкамланиши ва тинчликнинг барқарор бўлишига хизмат қилади.

Х. ТОЖИБОЕВ,

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитетининг бош инспектори.

☆

ДОНГДОР СПОРТЧИЛАР

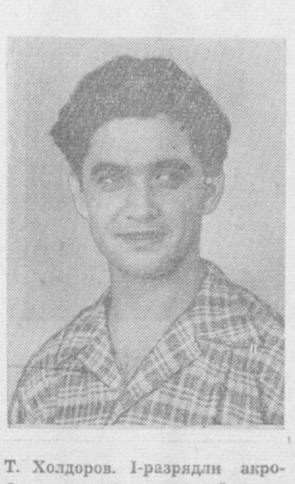

Т. Холдоров. I-разрядли акробатчи. «Динамо» кўнгилли спорт жамиятининг аъзоси.

В. Крохоткин. Тошкент станцияси 3-вагон участкасининг дурадгори. Классик кураш бўйича спорт мастери. «Локомотив» кўнгилли спорт жамиятининг аъзоси.

И. Юсупов I-разрядли боксчи. «Локомотив» кўнгилли спорт жамиятининг аъзоси.

В. Панов фотолари.

Сафларимиз кенгаймоқда

Шаҳримиз саноат корхоналари ва қурилишларида меҳнат қилаётган, ўқув юртларида таълим олаётган ёшлар орасида физкультура ва спортга қизиқиш тобора ортмоқда. Шу сабабли ҳам спортчиларимиз сони кўпаймоқда, янги-янги қуйи физкультура коллективлари ташкил этилмоқда.

Ҳозир шаҳарда 18 та қуйи физкультура коллективи спортчилар билан иш олиб бораётир. Кўнгилли спорт жамиятининг аъзолари сони бир йил ичида 800 кишига кўпайди. Шу кунларда икки мингдан ортиқ ёшлар секцияларда спорт турлари бўйича мунтазам равишда тренировка ўтказмоқдалар.

Шаҳарда спорт мусобақаларини ўтказиш учун яхши жиҳозланган 3 та стадион бор. Ҳар бир корхона ва ўқув юрти ҳузурида эса волейбол, баскетбол, гимнастика майдончалари ташкил этилган. Шунингдек шаҳарнинг спорт ҳаваскорлари ўз кучлари билан катта чўмилиш бассейни қуриб, ишга туширдилар.

Етарли спорт базаларига эга бўлган физкультурачилар ўз маҳоратларини кун сайин оширмоқдалар. Натижада разрядли спортчилар сафи ортиб бораётир. Қуйи физкультура коллективлари орасида разрядга эга бўлган қарийб 150 спортчи бор. Футболчилардан Карим Шоҳиддинов, Файзулла Холматов, енгил атлетикачилардан Сапляков, Абдулла Мирзамиддинов, Шамил Комич ўртоқлар шулар жумласидандир.

Бугун катта спорт байрами ўтказилади. Шаҳар стадионларида спортнинг барча турлари бўйича бўладиган мусобақаларда ёшлар ўз маҳоратларини намойиш қиладилар.

Ю. АВТОМАНОВ,

Оҳангарон шаҳар физкультура ва спорт комитетининг инструктори.

БУГУН СПОРТ БАЗАЛАРИДА

«ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

Ўзбекистон қишлоқ физкультурачиларининг 4- спартакиадаси бўлади: енгил атлетика. Эрталаб соат 8 ва кеч соат 20 да бошланади. Эркин кураш, миллий кураш ва оғир атлетика бўйича мусобақалар. Кеч соат 8 да бошланади.

Футбол — «Пахтакор» (Тошкент) билан Чань-Чун шаҳар (Хитой Халқ Республикаси) командалари ўртасида халқаро ўртоқлик учрашуви. Ўйин кеч соат 18.30-да бошланади.

ЧЕРНЯЕВКА ШОССЕСИ БЎЙЛАБ

Велосипед пойгаси. Эрталаб соат 8 да бошланади.

«СПАРТАК» СТАДИОНИДА

Енгил атлетика мусобақалари. Эрталаб соат 9 да бошланади.

«МЕҲНАТ» ЖАМИЯТИ СУВ СТАНЦИЯСИ ВА СПОРТ БАЗАСИДА

Волейбол мусобақаси. Эрталаб соат 9 да бошланади.

Сузиш бўйича мусобақа. Соат 11 да бошланади.

* * *

Пойтахтимиздаги маданият ва истироҳат боғларида бугун спорт кечалари ўтказилади. Унда акробатларнинг чиқишлари, столь тенниси, шахмат ва шашка бўйича мусобақалар бўлади.

Ёшлик ва эпчиллик байрами

Бугун умумхалқ байрами Бутуниттифоқ физкультурачилар кунида областимизнинг минглаб спортчилари ўзларининг куч-ғайрат, шижоат ва маҳоратларини яна бир бор намойиш қиладилар.

Спортчиларимиз ўз байрамларини бирмунча яхши натижалар билан кутиб олмоқдалар. Ҳозир областимиздаги спортчи ёшлар сони 80 мингга яқиндир. ГТО значкистлари сони ўтган йили 1000 дан ортиқ кишига кўпайди. Шунингдек, разрядли спортчилар сони ҳам анча ўсди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитетининг 329-буйруғини бажара бориб, область физкультура ва спорт комитети ўз ишини қайта қурди. Аппарат ходимлари асосий иш марказини спортчилар ҳаракатида муваффақиятни таъминловчи қуйи физкультура коллективларига кўчирдилар. Натижада саноат корхоналари, колхоз ва совхоз, ўқув юртлари ва давлат муассасалари ҳузуридаги қуйи коллективларга кўпроқ эътибор ва ёрдам бериладиган бўлди.

Чирчиқдаги электрохимия комбинатида спорт соҳасида олиб борилаётган ишлар буни яққол кўрсатиб турибди. Корхонада 3 мингдан ортиқ киши спортга жалб этилган. Комбинатнинг «Химик» футбол командаси эса республикада энг кучли командалардан бири ҳисобланади.

Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли совхоз спортчиларининг шуҳрати ҳам бутун областга тарқалиб бормоқда. Совхоз спортчилари ўз спорт базаларига эга. Спорт турлари бўйича тузилган 8 та секция машғулотларига совхознинг ёш ишчиларидан 300 дан ортиқ киши қатнашади. Совхоз директори ўртоқ Пак физкультурачилар ҳаракатини ривожлантириш тўғрисида яхши ғамхўрлик қилади. Унинг ёрдами билан совхозда стадион барпо этилди, зарур спорт инвентарлари сотиб олинди. Шу сабабли ҳам совхознинг футболчилари, штангчи ва баскетболчилари район ва область мусобақаларида дадиллик билан биринчилик учун курашмоқдалар.

Қуйи физкультура коллективларидаги секцияларда ўқув-тренировка ишларининг яхшиланиши натижасида областда бир қанча маҳоратли спортчилар етишиб чиқди. Юз метр масофага югуришда юқори кўрсаткичга эришган Ситников, Ўзбекистонда энг кучли копьё ирғитувчи Фотима Тўрахонова, классик кураш моҳири Нишонов, қобилиятли штангчи Харабет, колхоз курашчиси Маликов ва бошқа кўпгина кучли спортчилар шулар жумласидандир.

Ҳозир ҳамма жойда СССР халқлари иккинчи спартакиадаси ва республика спартакиадасига қизғин тайёргарлик бошлаб юборилди. Областимизда ҳам шу муносабат билан кўп мусобақа ўтказилмоқда ва ўтказилади. Спартакиадага тайёргарлик масаласи физкультурачиларнинг республика активида муҳокама қилинганда бу соҳада жиддий камчиликлар борлиги очиб ташланди. Иккинчи спартакиадага яхши натижалар билан бориш учун ҳозирданоқ бутун куч ва имкониятни тайёргарликка сафарбар этиш керак.

Тошкент области бошқа областларга нисбатан физкультура ишини кескин яхшилаш, юқори кўрсаткичли спортчиларни тарбиялаш учун қулай имкониятларга эгадир. Аммо, очиқ айтиш керакки, область физкультура ва спорт комитети ҳамда район физкультура ташкилотлари ана шу имкониятлардан тўла фойдаланмаётирлар. Физкультура коллективларига ҳамма ерда ҳам етарли эътибор берилаётир, деб бўлмайди. Бирқанча колхозларда физкультура коллективлари қоғозда бор-у, бироқ амалда ҳечқандай иш олиб бормайди.

Олдимизда катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Область бўйича СССР халқлари спартакиадасигача 5.250 1-даражали ГТО значкистлари, 600 2-даражали значкистлар, 90 та биринчи разрядли ва бир неча минг 2 ва 3-разрядли спортчилар тайёрлашимиз керак. Шу билан бирга 2500 га яқин судья, инструктор ва тренер етиштиришимиз лозим.

Бу катта вазифани муваффақиятли бажариш учун физкультура ва комсомол ташкилотларининг ёрдами билан мавжуд камчиликларни тезда йўқотиб, спорт ишини ҳар томонлама яхшилашимиз зарур. Областимиз физкультурачилари ўз байрамларини спортда оммавийлик ва юксак маҳорат учун кураш шиори остида ўтказадилар.

У. С. БЕКТЕМИРОВ,

Тошкент область физкультура ва спорт комитетининг раиси.

БМТ Бош Ассамблеясининг фавқулодда махсус сессияси

21 август кундузги мажлис

НЬЮ-ЙОРК, 22 август. (ТАСС). Араб мамлакатлари делегацияларининг томонидан ишлаб чиқилган резолюция проекти даставвал Араб-Осиё группаси вакиллари кенгашида муҳокама қилинганлиги муносабати билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси фавқулодда махсус сессиясининг 21 август кундузги мажлиси очилиши бир ярим соат кечикди.

Мажлис очилиши билан Судан ташқи ишлар министри Муҳаммад Махгуб ўн араб давлати (Ироқ, Иордания, Ливан, Ливия, Марокаш, Саудия Арабистони, Судан, Тунис, Бирлашган Араб Республикаси ва Яман) номидан янги резолюция проектини тақдим этди. Проект Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бош секретарига Уставнинг мақсад ва принципларини Ливан ва Иорданияга нисбатан амалга ошира оладиган ва бу билан чет эл қўшинларини ана шу ҳар иккала мамлакатдан тезроқ олиб чиқиб кетишга ёрдам берадиган амалий тадбирлар кўришни таклиф этади. Резолюция проекти бош секретарнинг аҳвол тўғрисидаги докладни 1958 йил 30 сентябрдан кечиктирмай тақдим этишини кўзда тутади.

Судан ташқи ишлар министри алоҳида таъкидлаб айтдики, биз тақдим этган резолюция проекти БМТда аъзо бўлган барча араб мамлакатлари томонидан, шунингдек бу ташкилотда ҳали ўз вакиллари бўлмаган араблар томонидан якдиллик билан қўллаб-қувватланди. Судан ташқи ишлар министри Бош Ассамблеянинг барча аъзоларини мазкур проектни худди ана шундай якдиллик билан қўллаб-қувватлашга даъват этди.

Шундан кейин Норвегия вакили сўз олиб, менинг делегациям «еттилар» резолюцияси проектининг авторлари бўлган бошқа делегациялар билан биргаликда, араб мамлакатлари томонидан тақдим этилган резолюция проектининг «еттилар» резолюцияси проектидан олдин овозга қўйилишига қарши эътироз билдирмайди, деди.

Норвегия вакилидан кейин сўз олган АҚШ давлат секретари Даллес Америка қўшинлари «кичик халқлар учун тинчликни таъминлаш» мақсадидагина Ливанга юборилган эди, деган гапларини яна такрорлади. Бош Ассамблея аъзоларининг кўпчилиги АҚШ ва Англиянинг Яқин ҳамда Ўрта Шарқдаги агрессиясини очиқдан-очиқ ёки бавосита қоралаганлиги сабабли Даллес, мен АҚШ нинг кўрган тадбирларини «идеал тадбирлар» деб ҳисоблай олмайман, дейишга мажбур бўлди.

Даллес АҚШнинг обрўсини сақлаб қолишга ва иложсиз чекинганлигини ниқоблашга уруниб, араб мамлакатлари томонидан тақдим этилган резолюция проектидаги «формулировкалар»ни эътиборга олмаганда, бу проект АҚШнинг ташаббуси билан тайёрланган «еттилар» резолюцияси проектидан фарқ қилмайди, деб даъво қилди. У «еттилар» резолюцияси проектининг формулировкалари АҚШ делегацияси учун «мақбулроқ» бўлса ҳам, АҚШ делегацияси араб мамлакатлари резолюцияси проектини ёқлаб овоз беради, деди.

Англия ташқи ишлар министри Ллойд ҳам худди шу руҳда гапирди.

Ллойддан кейин сўзга чиққан СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико бундай деди: Совет делегациясининг фикрича, Америка қўшинларини Ливан территориясидан ва Англия қўшинларини Иордания территориясидан олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги масаланинг муҳокама қилиниши натижасида давлатларнинг ғоят кўпчилиги ана шу қўшинларни мазкур давлатларнинг территорияларидан дарҳол олиб чиқиб кетиш кераклигини айтди. Биз, — деди А. А. Громико, — бундан мамнун эканлигимизнигина изҳор қила оламиз, чунки Совет ҳукумати Бош Ассамблеянинг фавқулодда сессиясини чақиришни таклиф этганида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Америка ва Англия қўшинларини Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатлари территорияларидан дарҳол олиб чиқиб кетиш зарурлигини кўзда тутиб, шу тўғрида ўзининг қатъий сўзини айтиши лозим деган фикрга асосланган эди.

10 араб давлати ўзаро келишиб тақдим этган резолюцияда баъзи формулировкалар аниқ бўлмаганига қарамай, бу резолюция Бош Ассамблея олдида турган асосий вазифага, яъни Америка ва Англия қўшинларини Яқин Шарқдан дарҳол олиб чиқиб кетишни кўзда тутган вазифага жавоб беради ва бу резолюция моҳияти эътибори билан Совет Иттифоқининг таклифига мос келади, чунки бу резолюцияда Бош Ассамблея айтиши лозим бўлган асосий нарса баён қилинган.

А. А. Громико, Америка Қўшма Штатлари ҳукумати, шунингдек Англия ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилотида аъзо бўлган ва Англия ҳамда Америка қўшинларини Иордания ва Ливандан тезликда, дарҳол олиб чиқиб кетиш зарурлигини ёқлаб гапирган кўпчилик давлатларнинг овозига жиддий эътибор берадилар, деб умид қилганлигини айтди.

Америка Қўшма Штатлари ва Англия ҳукуматлари бу қарор билан жиддий ҳисоблашмаганларида ва ҳар қандай баҳоналарни рўкач қилиб, ўз қўшинларини Ливан ҳамда Иордания территорияларидан олиб чиқиб кетишни кечиктирганларида, Совет ҳукумати бу масалани Бош Ассамблеянинг навбатдаги сессиясида муҳокама қилиш учун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти олдига яна қўяжагини ҳозирданоқ айтишни зарур деб ҳисоблайди.

Юқорида айтган гапларимдан шундай хулоса келиб чиқадики, — деди А. А. Громико, — Америка ва Англия қўшинларини Яқин Шарқдан дарҳол олиб чиқиб кетиш масаласи юзасидан ўз таклифини Совет ҳукумати номидан Бош Ассамблея муҳокамасига тақдим этган Совет Иттифоқи делегацияси ўзи киритган резолюция проектини ҳаммадан олдин овозга қўйишни талаб этмайди.

А. А. Громико сўзининг охирида араб мамлакатлари бамаслаҳат бир фикрга келганлигини совет делегацияси ва Совет ҳукумати номидан табриклади. Бу, — деди А. А. Громико, — яхши намунадир, бу намуна араб давлатларининг манфаатларига, Яқин ва Ўрта Шарқдаги вазиятни нормаллаштириш манфаатларига, ана шу районда тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига, умумий тинчлик манфаатларига мувофиқдир.

Ўз ишини шу тариқа тугаллаган Бош Ассамблея тинчлик манфаатларига яхши хизмат қилди ва фойдали иш қилди. Биз, совет халқигина эмас, балки ҳозирги вақтда Бирлашган Миллатлар Ташкилотида аъзо бўлган ва бу ташкилотнинг аъзоси бўлмаган бошқа давлатларнинг халқлари ҳам ана шу қарордан ғоят мамнун бўлажакларига шак-шубҳа қилмаймиз.

Мажлисда Цейлон, Япония, Ҳиндистон, Филиппин, Голландия, Австралия, Бельгия, Сальвадор, Югославия, Чехословакия, Греция ва Исроил делегатлари ҳам сўзга чиқдилар. Уларнинг нутқлари аслида араб давлатлари резолюция проектини ёқлаб овоз беришлари сабабларини изоҳлашдан иборат бўлди.

Шундан кейин араб мамлакатларининг резолюция проекти овозга қўйилди ва якдиллик билан (80 овоз билан) қабул қилинди.

Яқин Шарқ масаласи юзасидан резолюция қабул қилинганидан кейин мандат комиссиясининг доклади Бош Ассамблеянинг тасдиқига тақдим этилди. Комиссия Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Хитой Халқ Республикаси ҳукуматининг ўрнини қонунга хилоф суратда эгаллаб турган чанкайшичининг ваколатини эътироф этди, шунингдек Венгрия Халқ Республикаси делегациясининг ваколатини ҳеч асос бўлмагани ҳолда шубҳа остига олди.

Шу масала юзасидан сўзга чиққан Ҳиндистон делегати айтдики, мен мандат комиссиясининг докладини тасдиқлашни ёқлаб овоз бераман, аммо Хитойнинг ваколати тўғрисида, шунингдек комиссиянинг Венгрия делегацияси ҳақидаги мулоҳазалари тўғрисида писанда билан мандат комиссиясининг докладини тасдиқлашни ёқлаб овоз бераман. Ҳиндистоннинг бу масалаларда тутган позицияси, — деди у, — ҳаммага маълум.

Венгрия ташқи ишлар министри Эндре Шик мандат комиссияси Венгрия делегацияси тўғрисида писандалар қилиб, ўз ваколати доирасидан четга чиқиб кетди, чунки Венгрия делегациясининг ваколати барча талабларга жавоб беради, деб таъкидлади.

Шундан кейин СССР вакили А. А. Соболевга сўз берилди.

Мандат комиссиясининг доклади муҳокама қилиниши муносабати билан, — деди А. А. Соболев, Совет Иттифоқи делегацияси Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясида Хитойнинг ўрнини Уставга хилоф суратда ва шу билан бирга ғайри қонуний равишда эгаллаб турган шахсларнинг ваколатлари тўғрисидаги масалага Бош Ассамблеянинг эътиборини яна жалб этишни зарур деб ҳисоблайди.

Ҳаммамизга кўпдан буён шу нарса аёнки, Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Хитойнинг ўрнини эгаллаб турган ана шу хусусий шахслар асло улуғ Хитойнинг вакиллари бўлмай, балки сиёсий жиҳатдан банкрот бўлган ва АҚШ қўшинларининг ҳимоясидагина ўз умирларини кечираётган тўданинг агентларидир, холос.

Хитой халқи бундан тўққиз йил муқаддам уларни ҳайдаб юборган эди. Уларнинг Хитой вакилларимиз деб даъво қилишлари кулгили эканлиги шу қадар аёнки, бу масалага батафсил тўхталиб ўтишнинг ҳожати йўқ.

Хитойнинг бирдан-бир қонуний ҳукумати бўлган Хитой Халқ Республикаси ҳукумати томонидан тайинланадиган вакилларгина БМТ Уставига мувофиқ Бош Ассамблеяда, шунингдек Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бошқа органларида хитой вакиллари бўла оладилар.

Совет вакили бундай деди: Совет делегацияси мандат комиссиясининг доклади муносабати билан Бош Ассамблеянинг эътиборини жалб этиш зарур деб ҳисоблаган иккинчи масала комиссиянинг Қўшма Штатлар томонидан яна тўқилган қарори масаласидир. Бу қарор Венгрия Халқ Республикаси делегациясига қонуний ҳукумат томонидан берилган ваколатларнинг ҳақиқий ваколат эканлигини шубҳа остига олиш мақсадини кўзда тутади.

Совет делегацияси бу қарорга қарши доим қатъий эътироз билдириб келди ва эътироз билдиради. Бу қарор даставвал ташкилотимизга зарар етказади, Бош Ассамблеянинг муваффақиятли ишлаши учун ғоят зарур бўлган ишчанлик вазиятига янада кўпроқ путур етказади.

Мандат комиссияси ва Бош Ассамблея Венгрия Халқ Республикаси делегациясининг ваколатини шубҳа остига қўйиш учун ҳеч қандай асосга эга эмаслар. Комиссияга мажбуран қабул қилдирилган қарор Бирлашган Миллатлар Ташкилотига жиддий зарар етказадиган ва унинг Уставига хилоф бўлган хато ва зарарли қарордир.

Хитойнинг БМТ даги ваколати ва Венгрия Халқ Республикаси делегациясининг ваколатлари тўғрисида ўз позициямизнинг ўзгармас эканлигига шубҳа қолдирмаслик учун, — деди А. А. Соболев, — совет делегацияси делегацияларнинг ваколатлари тўғрисидаги докладни тасдиқлашни ёқлаб овоз берган ҳолда, ўзининг ана шу позициясини Бош Ассамблеянинг аъзоларига баён қилиб беришни зарур деб топди.

Шундан кейин АҚШ вакили Лодж сўз олди. Унинг нутқи Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси мандат комиссиясининг докладида Хитойнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги қонуний ўрнини чанкайшичилар тўдасининг вакили ҳали ҳам эгаллаб келаётганлигига имконият туғдирган, шунингдек Венгрия Халқ Республикаси вакилларининг ваколатлари юзасидан қарийб икки йилдан буён ҳеч қандай қарор қабул қилинмаганлигига имконият туғдирган қоидаларнинг чин ташаббускори ким эканлигини яққол кўрсатиб берди. Лодж АҚШ бундан буён ҳам Хитой Халқ Республикасининг БМТ даги ўрнини унга қайтариб беришга қарши ва Венгрия Халқ Республикаси делегатларининг ваколатлари тўғрисидаги масаланинг ҳал этилишига қарши чиқади, деди.

Лодж Хитой Халқ Республикаси, Венгрия ва Совет Иттифоқи шаънига туҳматдан иборат уйдирмаларни такрорлаш учун ана шу фурсатдан яна фойдаланди.

Бирма вакили, менинг делегациям чанкайшичиларнинг ваколатини танимайди ва Хитой Халқ Республикаси вакилининг БМТда бўлишига йўл қўймаслик аввало шу ташкилотнинг ўзига зарар етказади, деб ҳисоблайди, деди.

Индонезия, Бирлашган Араб Республикаси, Непал, Цейлон, Камбоджа вакиллари ҳам худди шундай гапларни айтдилар.

Чехословакия, Польша, Болгария ва Албания вакиллари Хитой Халқ Республикаси ҳамда Венгрия Халқ Республикасининг камситилишига қарши қатъий норозилик билдирдилар. Болгария ташқи ишлар министри Луканов, жумладан, БМТ нинг хитой халқига қарши қаратилган АҚШ сиёсати қуролига айлантирилишига асло йўл қўйиб бўлмайди, деб таъкидлади.

Югославия делегати ҳам, делегациямнинг комиссия докладини ёқлаб овоз бериши докладда Хитой Халқ Республикаси ва Венгрия Халқ Республикасига нисбатан айтилган гапларга розилик билдириш маъносида тушунилмаслиги керак, деди.

Комиссиянинг доклади 71 овоз билан тасдиқланди. Венгрия делегацияси қарши овоз берди.

Шу билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг фавқулодда махсус сессияси ўз ишини тамомлади.

Румыния озод қилинган куннинг 14 йиллиги

БУХАРЕСТ, 22 август. (ТАСС). Бугун опера ва балет театрида пойтахт меҳнаткашларининг Румыния Совет Армияси томонидан фашизм асоратидан озод қилинган куннинг 14 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди.

Пойтахт корхоналари илғорлари, жамоатчилик вакиллари, фан ва маданият арбоблари, Румыния халқ армиясининг генераллари ва офицерлари, Румыния Халқ Республикасидаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари ва аъзолари театр залига тўпландилар.

Румыния Ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. Георгиу-Деж, Румыния Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Киву Стойка, Буюк Миллат мажлиси президиумининг раиси И. Г. Маурер ва Румыния Халқ Республикаси Ишчи партияси ҳамда ҳукуматининг бошқа раҳбарлари, СССРнинг Румыниядаги элчиси А. А. Епишев президиумга чиққанларида ҳамма уларни самимий кутиб олди.

Румыния Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Киву Стойка Румыниянинг фашизм зулмидан озод бўлган куннинг 14 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

Йиғилишнинг охирида катта байрам концерти қўйиб берилди.

Газеталар хабар қилади

▲ Ўтган йили Янгийўл шаҳридаги ишчи ва хизматчилардан 220 киши ўзлари учун янги турар-жой бинолари қуришга киришгая эдилар. Ҳозир уларнинг кўпчилиги янги қурилган уйларга кўчиб кирдилар.

(«Ленинское знамя»).

▲ Оҳангарон шаҳридаги «Горняк» клуби қошида ташкил этилган бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчилари меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатишни анча яхшиладилар. Яқинда тўгарак қатнашчилари Оҳангарон районидаги совхозларда бўлиб, ишчиларга янги программада концерт қўйиб бердилар.

(«Ўзбекистон шахтёри»).

▲ Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли қишлоқ хўжалик артелида колхозчиларга ой сайин пул ва ғалла авансларн бериб туриш кенг йўлга қўйилган. Кўп меҳнат куни ишлаганлар кўп аванс олаяптилар. Кейинги 6 ой ичида илғор чўпон ўртоқ Кўчкинов беш тонна ғалла ва бир неча минг сўм пул аванси олди. Пиртаев ва бошқа ўнлаб колхозчилар ҳам ана шундай аванс олдилар.

(«Коммунизм учун»).

▲ Олмалиқдаги кечки қурилиш техникумини 40 га яқин студент муваффақиятли тамомлаб чиқди. 24 студент диплом лойиҳаларини ёқлашда аъло ва яхши баҳо олдилар.

(«Алмаликский рабочий»).

▲ Захдан Чирчиқ шаҳрига ўтадиган кўприк қурилиши учун икки миллион сўм пул ажратилди. Кўприк қурилиши шаҳар билан химикларнинг Маданият уйи ўртасида қатновни янада яхшилайди. Қурувчилар коллективи улуғ Октябрь байрамининг 41 йиллиги кунигача кўприкни битказиш ва фойдаланишга топшириш мажбуриятини олдилар.

(«Социалистический Чирчик»).

Машҳур қўшиқчи, тинчликнинг толмас курашчиси Поль Робсоннинг Ўзбекистонга келиши республикамиз меҳнаткашларини ғоят қувонтирди. Ҳамма ерда Поль Робсон самимий дўстлик ҳисси билан кутиб олинди. Суратда: пионер қиз Поль Робсонга қизил галстук тоқмоқда.

В. Панов фотоси.

Студентлар ғалла ўримида

Бу йил бепоён мамлакатимизнинг қир ва адрларида ғалла ҳосили мўл бўлди. Қўриқ ва бўз ерларда етиштирилган бу ҳосил шу кунларда жадал суръатлар билан ўриб-йиғиб олинмоқда. Бу ишга комсомол-ёшлар, студентлар ҳам муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Тошкент чет тиллар педагогика институтининг комсомол-ёшлари бошқа студентлар қатори бундан бирнеча кун илгари ғаллакорларга ёрдам бериш мақсадида қўриқ ва бўз ерларга жўнаб кетган эдилар. Шу кунларда улар Қозоғистон ССРнинг Акмолинск области, Есил районидаги «Алматинский» ғалла совхозида фидокорона меҳнат қилмоқдалар, мўл ғалла ҳосилини ўз вақтида йиғиб олиш ва давлатга топширишда совхоз ишчиларига ҳўмаклашмоқдалар.

Совхоз дирекцияси ва партия ташкилоти ёрдамга келган студентларнинг унумли ишлаши, шунингдек ишдан кейинги пайтларда зерикиб қолмасликлари учун барча шароитларни яратиб берган. Студентлар бу ғамхўрликка жавобан бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб ишламоқдалар.

Институт комсомол-ёшлари бу йил ҳам ғалла ўрим-йиғимида ўтган йиллардагидек юқори кўрсаткичларга эришган ва ўзларининг ватанпарварлик бурчларини шараф билан бажарган ҳолда Тошкентга қайтиш иштиёқида самарали меҳнат қилаётирлар.

Т. МАҲМУДХЎЖАЕВ.

Рассом Ткачев устахонасида

Шу кунларда тошкентлик рассомлар Москвада бўладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадасига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Рассомларнинг декадага атаб тайёрлаётган асарлари билан танишиш ҳаммани ҳам қизиқтиради. Яқинда биз рассом Георгий Ткачевнинг устахонасида бўлдик. Унинг устахонаси темирйўлчилар маданият саройига жойлашган. Ткачев эса шу ердаги рассомлар студиясига раҳбарлик қилади.

Устахонада ажойиб манзаралар тасвирланган расмлар, қалам билан чизилган эскизлар, бўлажак асарларнинг композициялари туширилган қоғозлар териб қўйилибди. Бир асар айниқса диққатни жалб этди. Унда кичкинагина кулба тасвирланган: печка ёнида тиззаларини қучоқлаб ёш Владимир Ильич ўтирибди. У нуроний кексанинг ҳикоясини диққат билан тингламоқда. Ткачевнинг бу асари Лениннинг биринчи марта сургун қилингани ва халқ ҳаёти билан қизиқишини тасвирлашга бағишланган.

Рассомда Владимир Ильич Ленин тўғрисида серияли асарлар яратиш фикри анча илгари туғилган эди. Рассом бу масъулиятли ва мураккаб ишга киришишдан олдин жуда кўп материалларни диққат билан тўплади, тарихий ва адабий манбаларни ўрганди. Бу йил эса Владимир Ильич ватани — Ульяновскка бориб келди.

Рассом тўплаган материаллари асосида бўлажак декадага серияли асарлар тайёрламоқда. У, бу асарларига «Ленин бўлган жойларда» деб ном берган.

О. АПУХТИН.

Оҳангарон давлат район электростанциясининг биринчи навбати қурилиши шу йилнинг охиригача тугатилади. Ҳозир станциянинг учинчи агрегати монтаж қилинмоқда. Суратда: созловчи инженер Л. Сироткина ва техник Г. Айсаева учинчи агрегатнинг релей муҳофазаси асбобларини созламоқдалар.

В. Лейзерович фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Денгиз сатҳидан 4300 метр баландликда

ЎШ, 23 август. (ЎзТАГ махсус мухбири). Шарқий Памирда, Қора Жилға водисида Октябрь музлиги қаторида 4300 метр баландликда альпинистларнинг палаткалардан иборат катта шаҳри пайдо бўлди.

22 август кечқурун бу ерда физкультурачиларнинг Бутуниттифоқ куни шарафига традицион гулхан ёқилди. Гулхан атрофига Москва, Ленинград, Тошкент ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан келган 120 га яқин етакчи альпинист, шунингдек хитой альпинистлари тўпландилар.

Физкультурачилар кунига бағишланган кечани альпинизм Бутуниттифоқ секцияси президиуми раисининг ўринбосари хизмат кўрсатган спорт мастери К. Кузьмин очди. Йиғилганларни Бутуниттифоқ физкультура ва спорт комитети алипинизм ва туризм бўлимининг бошлиғи Упзнзк байрам билан қутлади.

Ўзбекистон альпинизм секцияси президиумининг раиси хизмат кўрсатган спорт мастери В. Рацек қардош иттифоқчи республикаларнинг ва Хитой Халқ Республикасининг альпинистларини табриклади. Сўнгра грузин альпинистлари экспедициясининг бошлиғи А. Иванишвилли, Хитой спортчиларининг вакили Ху Бен-мин нутқ сўзладилар.

Гулхан атрофидаги байрам ярим кечагача давом этди. Эрталаб альпинистларнинг катта группаси Ленин чўққисига чиқиш учун Касаба союзлари довонига жўнаб кетди.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ КИНОФЕСТИВАЛИ

Ҳиндистон кино маданияти

Ҳиндистон халқлари маданияти энг қадимий, ўзига хос маданиятлардан биридир. Ажойиб ҳинд ашулалари, музика ва гўзал рақслари бутун дунёга машҳурдир. Ҳиндистон кино маданияти эса нисбатан ёш, эндигина ўсиб, ривожланиб келаётган маданиятдир. Лекин шунга қарамасдан тамошабинлар Ҳиндистон кино маданияти ходимларининг маҳоратига қойил қолмоқдалар.

Кинематограф Ҳиндистонга ака-ука Люмьерлар томонидан биринчи марта 1896 йилнинг июль ойида келтирилган эди. Шу йилнинг 14 июлида эса Бомбайдаги «Новельте» театрида биринчи сеанс бўлиб ўтди. Лекин биринчи миллий ҳинд фильми 1913 йилда Д. Д. Пхалке томонидан яратилган. Шуниг учун ҳам Пхалке ҳинд кинематографиясининг отаси ҳисобланади. Бу даврлардаги ҳинд фильмларининг сюжети асосан қадимги мифлардан олиниб, диний ақидаларни талқин қилар, ҳинд халқини қизиқтираётган масалалар эса бир чеккада колиб кетар эди.

1928 йили «Империалфильм» компанияси томонидан «Ғазаб» кинофильми яратилди. Бу фильм М. Гандининг ҳинд ва мусулмонларнинг ҳамкорлиги, миллий онгни уйғотиш зарурлиги ҳақидаги таълимотларига ҳамоҳанг бўлиб тушди. Шуниг учун ҳам фильм тез кунда ҳукумат томонидан тақиқланди. Бу йилларда кўрсатилган фильмларнинг асосий қисмини чет эл фильмлари ташкил этар, айниқса, «Голливуд» маҳсулоти биринчи ўринда кўрсатилар эди. 1931 йилдан бошлаб овозли картиналар яратилабошланди. Бу ҳол Ҳиндистон миллий кино маданиятининг ривожланишида асосий омиллардан бири бўлди. Чунки омманинг овозли фильмларга бўлган талаби кун сайин ўсиб борар эди. Овозли картиналарга талаблар кучайиши билан кинематография ходимлари фильмларга баъзан ашула ва рақсларни ҳаддан ташқари кўп киритиб юборар эдилар. Масалан, «Ширин ва Фарҳод» фильмига 42 ашула киритилган эди.

1933 йилда режиссёр Деваки Бос «Авлиё пуран» номли фильмни яратди. Бу картинада аввалгиларида бўлгани каби ашула ва рақсларни ҳаддан ташқари кўп киритиш ҳолларини кўрмаймиз. Лекин Бос ҳинд музика ва рақсларининг барча нозик ва гўзал томонларини кўрсатишга муваффақ бўлди.

1935 йилларга келиб овозсиз картинадан овозлисига ўтиш мутлақо тугалланди. 1934—1939 йиллар ўртасида яратилган фильмларда ҳақиқий ҳинд ҳаёти, оддий ҳинд кишиси кўрсатилади. Бу йилларда кинематография олдида ҳозирги замон Ҳиндистонининг сермазмун ва қарама-қаршиликларга тўла ҳаётини кўрсатиш, миллий уйғониш, ўз миллий ҳуқуқини тушуниш даражасини ёритиш, сийқаси чиққан, шаблон «Голливуд» маҳсулотларига қарама-қарши ўлароқ оддий инсон ҳақиқатини кўрсатишга интилиш каби муҳим ва жиддий масалалар турар эди.

Бундан ташқари кинематография жамиятнинг тоифаларга бўлинишига қарши, ҳинд ва мусулмонларни бирлаштириш учун, хотин-қизларнинг тенг ҳуқуқлилиги учун тинмай кураш олиб борди. Худди ана шу йилларда Н. Боснинг тўқимачилик комбинатидаги ҳақиқий аҳволни кўрсатувчи «Президент», Шантарамнинг ҳинд ва мусулмонларни бирликка чақирувчи «Падоси» (қўшнилар) каби фильмлари яратилди. Натин Бос, Деваки Бос ва Шантарамлар ҳаёлий, уйдирма ва фантастика элементларини ижтимоий воқелик билан яқинлаштиришга ҳаракат қилдилар, холос.

Ҳинд кино маданиятига том маъноси билан ҳозирги замон темасини «Девдас» асари орқали режиссёр Баруа олиб кирди. Фильмда оддий кишилар ўртасидаги муҳаббат тарихи кўрсатилади.

Иккинчи жаҳон урушининг дастлабки даврларида фильмларнинг сифати кескин пасайиб кетди. Маъноси бузилган тарихий ривоятлар гўзал картиналар ичида кўрсатилар, кўпинча уларнинг ҳақиқатга мос келиш-келмаслиги ҳақида ўйлаб ўтирилмас эди. Фақат 1943 йилларга келиб мамлакатдаги ички курашлар натижасида, миллий онгнинг уйғониши туфайли маданий ҳаётда, айниқса, кино маданиятида яна катта жонланиш бошланди. Бунда Ҳиндистон халқ театрлари уюшмаси «Инта» айниқса катта роль ўйнади. У ўзида Бимал Рой, Х. А. Аббос, У. Шанкар каби атоқли ёзувчи, сценарийчиларни бирлаштирган эди. 1944 йили Б. Рой ўзининг «Ҳамроҳлар» номли асарида ҳозирги замон Ҳиндистонини ва ундаги ишчилар билан капиталистларнинг ўзаро муносабатларини очиб ташлади. А. Аббос «Дхарти ке Лал», У. Шанкар «Калпана» каби фильмларида эса Ҳиндистон ҳаётининг ёмон томонларини дадиллик билан фош қилишга киришдилар. Айниқса Радж Капур тамошабинларнинг олқишига сазовор бўлган «Этик тозаловчи», «Дайди», «Жаноб 420» каби фильмларда бу масалаларни чуқурроқ талқин қилди.

Ҳиндистон кино маданияти тарихи — ҳаётни реалистик картиналарда кўрсатиш учун кураш тарихидан, уни бузиб идеаллаштириб кўрсатувчи сентиментализмга қарши кураш тарихидан иборатдир.

Ҳиндистон кинофильм ишлаб чиқаришда АҚШдан кейин иккинчи ўринда туради. Ҳиндистон ҳар йили ўрта ҳисобда 270 бадиий фильм, 40 ҳужжатли фильм ишлаб чиқармоқда. Кино ишлаб чиқарувчи энг йирик марказ Бомбай шаҳридир. Бу ерда Ҳиндистон фильмларининг 60 проценти ишлаб чиқарилади. Ҳозир Ҳиндистонда кўрсатилаётган фильмлар орасида чет эл фильмлари фақат 10 процентни ташкил этади, холос.

Асрий қулликдан озод бўлган буюк мамлакат ўзининг моддий ва маданий қудратини мустаҳкамлашга киришди. Ҳинд халқи ўз бахтли келажагини яратиш учун, бутун дунёда тинчлик учун курашмоқда.

«Кино ишлаб чиқарувчилар халқимизни қизиқтираётган моддий ва ижтимоий масалаларни акс эттирувчи картиналар яратиб бериши зарур», — дейди Ҳиндистон Республикасининг вице президенти С. Радхакришнан.

СССР халқлари билан Ҳиндистон халқлари ўртасидаги қадимий дўстлик кино ходимлари ўртасидаги муносабатларда ҳам ўз аксини топмоқда. Масалан, «Уч денгиз оша» кинофильмининг яратилиши бу дўстликнинг яққол намунасидир. Яқинда Ўзбекистон кинематография ходимларидан М. Муҳамедов ва К. Ёрматовлар Ҳиндистонга бориб келдилар. Улар Ҳиндистон кино ходимлари билан биргаликда Бедилнинг «Комде ва Модан» поэмаси асосида янги фильм яратишга аҳд қилдилар. Бу ҳамкорликда яратиладиган фильмларнинг иккинчисидир.

Осиё ва Африка мамлакатларининг Тошкент кино фестивалига Ҳиндистон ўзининг «Бхабхи» номли бадиий, «Кашмир фестивали» номли ҳужжатли фильмлари билан қатнашади.

Тошкентда ўтаётган Осиё ва Африка мамлакатлари кинофестивалига 30 га яқин мамлакат иштирок этади. Бу кино ходимларининг ижодий фикр олишувига, халқлар ўртасидаги дўстликнинг янада мустаҳкамланишига, маданий ҳамкорликнинг кучайишига кенг йўл очиб беради.

А. ЙЎЛДОШЕВ.

Қуйи Чирчиқ районида

МАДАНИЙ ДАМ ОЛМОҚДАЛАР

Энгельс номли колхоз клуби колхоз аъзоларининг севимли жойига айланган. Бу ерда улар ишдан бўш вақтларида шахмат-шашка, бильярд ўйнайдилар, турли китоб, журнал ва газета ўқийдилар. Яқинда колхоз правлениеси клуб учун телевизор сотиб олди. Колхоз аъзолари Тошкент телестудиясидан берилаётган эшиттиришларни томоша қилмоқдалар. Райондаги яна 7 та колхоз клубида ҳам телевизор приёмниги бор.

КОЛХОЗЧИЛАР СИРТДАН ЎҚИМОҚДАЛАР

«Коммунизм» колхози аъзоларидан айримлари ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда сиртдан ўқиб, билим олмоқдалар. Масалан, колхоз раиси А. Раҳматов Тошкент қишлоқ хўжалик техникумида сиртдан ўқиб агроном мутахассислигини эгаллади. Колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари Д. Ҳасанбоев шу техникумнинг 4-курсида, бош бухгалтер А. Имомов қишлоқ хўжалик институтининг 4-курсида ва Ю. Сафаров, У. Қурбонқулов каби ўнлаб ёш колхоз аъзолари қишлоқ хўжалик техникумида сиртдан ўқимоқдалар. Бу йил қишлоқ мактабининг 10-синфини тамомлаган 13 йигит-қиз колхозда ишлаб туриб, сиртдан ўқиш истагини билдирди.

КАТТА СИЛОС ИНШООТИ

Сталин номли колхозда яқинда катта силос иншооти қуриб ишга туширилди. Иншоот ёнида 120 сигир сиғадиган типовой молхона ҳам қурилди. Янги силос иншоотида колхоз чорва моллари учун 1200 тонна силос бостирилди.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

БИЛАСИЗМИ?

★ Ҳозирда мавжуд бўлган транспортлар воситаси билан Ойга саёҳат қилиш учун қанча вақт керак бўлади? Пиёда юрганда (5 км/соат) — 8 йилу 280 кун, велосипед билан (30 км/соат) — 1 йилу 163 кун, автомобиль билан (100 км/соат) — 160 кун, пассажир самолётида (800 км/соат) — 20 кун, сунъий йўлдошда (28000 км/соат) — 13 соату 43 минут вақт талаб қилинади.

★ Инсон ташқи дунёдан оладиган таассуротнинг 87 проценти кўз орқали олинади. Қолган 13 процент таассурот бошқа сезги органларига тааллуқлидир.

★ Етмиш ёшга кирган одам умрининг 23 йилини уйқуда, 13 йилини гаплашиш ва 6 йилини овқат ейиш билан ўтказади.

★ Бир килограмм болга хомашё тўплаш учун асаларилар 10 миллионга яқин гулга қўниб ўтиши керак. Ана шунда асаларилар босиб ўтган йўл 10 мингларча километрга тенг келади. Асалари ўртача тезликда бир соатда 65 километр йўл босади.

Жуда чиройли суратлари бор экан-да...

В. Надеждин фотоэтюди.

ФУТБОЛ

Тасодифий ғалаба

22 августда футбол бўйича мамлакат биринчилиги учун «Б» классда ўйнаётган «Пахтакор» ва «Металлург» (Магнитогорск) командалари ўртасида бўлиб ўтган учрашув кескин кураш тусини олмади. Ҳар икки команданинг ўйинчилари ҳам чиройли комбинациялар қилиш, тўпни бир-бирларига аниқ узатиш ўрнига, уни тўғри келган томонга тепа бердилар.

Натижада ўйин системасиз ўтди. На у ва на бу томоннинг штраф майдончасида ёки дарвозаси олдида хавфли ҳолатлар юз берди. Фақат ўйиннинг 52- минутида «Пахтакор» командасининг ҳимоячиси майдоннинг ўртасида тепган тўп қарши томон дарвозабонининг эътиборсизлиги туфайли тасодифан бориб сеткага тушди. Шу туфайлигина тошкентликлар мусобақани 1:0 ҳисоби билан якунлай олдилар.

ҲОДИСА

«РЕВИЗОР»

Область матлубот союзидан юборилган Владимир Васильевич Комаров «Малик» совхозидаги рабкоопга қарашли Турғунбой Шакаров мудир бўлган магазинни ревизия қилади. Лекин «ревизор» магазинда ҳеч қандай камомат йўқ деган хулосага келиб акт ёзиб кетади. Бу ревизиядан шубҳаланган рабкооп ходимлари дўкон мудирини бўшатиб бошқа одам тайинлайдилар ва молни унга ўтказиб берадилар. Натижада магазинда 22 минг сўм растрат борлиги аниқланди. Ревизор Комаров ҳам, магазин мудири Шакаров ҳам қамоққа олинди.

Телевизор экранида

24 АВГУСТДА

15.00 «Дружок» номли бадиий фильм.
19.30 «Совет жангчиси» телевизион журналининг 7-сони.
20.30 Свердлов номли концерт залидан бадиий ҳаваскорлар кўригининг якунловчи концерти олиб кўрсатилади.
Сўнгги ахборот.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ КИНОФЕСТИВАЛИ
24 августда
ҚИШКИ «ВАТАН» КИНОТЕАТРИДА
эрталаб соат 10 да
Бхабхи,
кундуз соат 4 да
Грихдевата.
ЁЗГИ «ИСКРА» КИНОТЕАТРИДА
Узоқ соҳилларда.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
(Комсомол кўлидаги ёзги бино)
24 августда
КАТТА КОНЦЕРТ
Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артисти **Маҳмуджон Ғафуров**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Эътибор Жалилова**, **Фароғат Раҳматова**, **Абдуғафур Абдураҳмонов**, VI Жаҳон фестивали лауреати **Ҳасан Султонов** ва солистлар қатнашади.
Концерт кеч соат 9 да бошланади.

Марказий «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
24/VIII кеч соат 6 яримда
ФУТБОЛ.
Хитой Халқ Республикаси (Чанчунь, терма) — Ўзбекистон («Пахтакор») командалари ўртасида Халқаро ўртоқлик учрашуви.
30-абонемент билети ярайди.

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИ
14 ёшдан 20 ёшгача бўлган йигит ва қизлардан
БАЛЕТ СТУДИЯСИГА
ўқувчилар
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Ўқиш муддати — 3 йил.
Ўқувчилар стипендия билан таъминланади.
Балет студиясини тамомлаганлар балет артисти малакасини оладилар.
Студияга кириш учун соғлиқ ҳақида справка тақдим қилиш лозим.
Керакли масалаларда кундуз соат 3 дан кеч 6 гача студиянинг илмий бўлимига мурожаат қилинсин. Телефон — 34-875, қўшимча телефон — 80.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:
ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/VIII да **Ганг дарёсининг қизи**, 26/VIII да **Чин муҳаббат**.
НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 26/VIII да кундуз **Доктор Айболит** (билетлар сотилган).
МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 24/VIII да **Ватан ишқи**, 26/VIII да **Равшан ва Зулхумор**.
«ВАТАН» (ёзги) — **Бхабхи**.
«ИСКРА» (қишки) — кеч соат 7 гача **Узоқ соҳилларда**, кеч 7-40 минутдан **Орол балиқчилари**.
КАФАНОВ номли — **Узоқ соҳилларда**.
«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун **Биринчи севги қўшиғи**.
«ХИВА» — **Биринчи севги қўшиғи**.
«САЛЮТ» — **Мен яшайдиган уй**.

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИДА
25 августда
ЎЗБЕКИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИ
концерти
Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Тошкент шаҳар, Пушкин кўчаси, 8-уй, 3-квартирада турувчи **Анатолий Ильич Кричевскийнинг** Симферополь шаҳар, Желябов кўчаси, 38-уйда турувчи Нина Анатольевна Кричевскаядан ажралиш ҳақидаги иши Симферополь шаҳар халқ судида кўрилади.

Кўксув кўча, 1-тупик, 8-уйда турувчи **Маҳкам Алижоновнинг** Қизилтут кўча, 12-уйда турувчи Қундуз Алижоновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 1-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808. 136. Совет қурилиши бўлими — 136, Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 05493. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-553.